

Välfärdsberättelse för Lovisa stad 2021-2025

Dokumentets innehåll

SAMMANFATTNING

INTRODUKTION

DEL 1 UTVECKLINGEN AV BEFOLKNINGENS VÄLFÄRD UNDER FULLMÄKTIGEPERIODEN 2021 - 2025

1 Utvärdering av prioriteringar, mål och åtgärder i välfärdsplanen

2 Välfärdsområdets välfärdsberättelsearbete

3 Viktiga lärdomar från fullmäktigeperioden

DEL III BEHANDLING I ORGAN

4 Upprättare av välfärdsberättelsen

5 Organens godkännande av planen

SAMMANFATTNING

I denna omfattande välfärdsberättelse finns det samlad information från olika källor om invånarnas hälsa och välfärd och anknytande faktorer för hela fullmäktigeperioden 2021–2025 fram till idag. I välfärdsberättelsen finns det också sammanställd information om de åtgärder med vilka kommunen stött invånarnas hälsa och välfärd. Välfärdsberättelsen har utarbetats i ett sektorsövergripande samarbete med flera aktörer, och sakkunnig- och erfarenhetskunskap har utnyttjats. Välfärdsplanen för följande fullmäktigeperiod 2026–2029 utarbetas hösten 2025. I början av 2026 rapporteras utfallet för välfärdsplanen separat för 2025.

Under fullmäktigeperioden 2021–2025 har kommunsektorn genomgått en stor förändring, när välfärdsområdena inrättades och social- och hälsovårdstjänsterna överfördes från kommunerna till välfärdsområdena. Förändringen var inte okomplicerad, och det finns fortfarande utrymme för förbättringar i samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena. För Lovisa stad har dessa år trots coronaviruspandemin och social- och hälsovårdsreformen varit ganska goda ekonomiskt sett. Social- och hälsovårdsreformen har medfört osäkerhet inom kommunsektorn. Reformen av arbets- och näringstjänsterna och statsandelssystemet bidrar också till ökad osäkerhet. Andelen av befolkningen i åldern 16–24 år är lägre än i landet som helhet, vilket sannolikt till stor del beror på att man flyttar till andra orter för att studera. Enligt befolkningsprognosen kommer särskilt andelen personer i åldern 65–74 år att öka fram till 2030 i Lovisa. År 2023 var 55 procent av befolkningen finskspråkig och 39 procent svenskspråkig, medan 6 procent av befolkningen hade ett främmande språk som modersmål. Under fullmäktigeperioden har de båda inhemska språkens andel minskat en aning, medan andelen personer med ett främmande språk som modersmål har ökat i Lovisa.

Lovisa stad har på ett mångsidigt och kreativt sätt främjat välfärd genom fostran, utbildning, kultur, motion och idrott, näringslivsåtgärder, företagsamhet, stadsplanering och begripligt beslutsfattande. Staden har också främjat välfärd i samarbete med föreningar inom olika branscher, välfärdsområdet och andra aktörer. I det regionala samrådet om främjande av hälsa och välfärd mellan Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna i regionen hösten 2024 lyftes särskilt fysisk inaktivitet samt psykiskt välbefinnande fram som regionala fenomen. Lovisa stad förebygger fysisk inaktivitet och främjar fysisk aktivitet bland annat med mångsidig hobbyverksamhet, idrottstjänster och samarbete med idrottsföreningar. Dessutom upprätthåller och utvecklar staden friluftsområden och friluftsleder samt främjar gång och cykling. Skyddsfaktorer för psykiskt välbefinnande förstärks inom stadens samtliga tjänster. I det välfärds- och hälsofrämjande arbetet bör särskild uppmärksamhet ägnas åt de mest utsatta invånarna. Staden har under denna fullmäktigeperiod ökat lågtröskelmöjligheterna till motion och kultur bland annat genom att erbjuda avgiftsfria gymkort till stadens gym för elever i årskurs 8 och 9 och studerande på andra stadiet och genom att öka antalet barn och unga inom avgiftsfri konstfostran. Vidare har staden erbjudit avgiftsfria gymkort till stadens gym samt avgiftsfria allmänna simturer för 70-åringar och äldre samt avgiftsfri simtur för kvinnor med invandrarbakgrund. Dessutom får arbetslösa rabatter på och vissa målgrupper studiesedelunderstöd för medborgarinstitutets kurser. För alla invånarna tillhandahålls kostnadsfria bibliotekstjänster i vilka ingår bland annat utlåning av motionsredskap.

Utfallet av välfärdsplanen för Lovisa 2021–2024

De prioriterade områdena i välfärdsplanen för Lovisa 2021–2025 är: involvering av invånarna, förebyggande verksamhet och tjänster i rätt tid samt miljö som stöder välfärd med beaktande av hållbar utveckling. Välfärdsplanen för barn och unga och planen för att stödja den äldre befolkningen har slagits samman med välfärdsplanen. Programmet för främjande av integration 2021–2024 har beaktats i planen. I åtgärderna ingår genomförande av Unicefs modell Barnvänlig kommun samt förebyggande rusmedelsarbete.

Här är några beaktansvärda exempel på åtgärder med vilka staden genom samarbete i omfattande grad främjat invånarnas hälsa och välfärd. Staden byggde ett nytt bostadsområde, Drottningstranden, och på detta bostadsområde rekreativområden och -leder som är öppna för alla invånare. Dessa omfattar bland annat en skogspark, tillgänglig spång, lekpark och ett offentligt konstverk. Finlands UNICEF tilldelade 2024 Lovisa stad det första Barnvänlig kommun-erkännandet. Lovisa hade särdeles väl lyckats koordinera och främja Barnvänlig kommun-arbetet på ett engagerat och målmedvetet sätt, kommunicera om barnens rättigheter, sätta igång barnparlamentsverksamhet och ta i bruk ett verktyg för barnkonsekvensanalys. Under 2023 genomfördes deltagande budgetering. Istandsättningen av trafikparken i Strömfors vann omröstningen och blev klar 2024. Välbefinnandet i skolor, ungdomsarbetet, hobbymöjligheter, kulturfostran och förebyggande rusmedelsarbete har främjats genom yrkesövergripande samarbete och i samarbete med föreningar och andra aktörer. Skolmåltiderna har utvecklats bland annat genom en årlig enkät riktad till alla elever. Staden har samarbetat med föreningar och andra aktörer på ett mångsidigt sätt och bland annat regelbundet ordnat nätverks- och samarbetsmöten, såsom kulturkaffe för kulturföreningar, föreningsmöten för idrottsföreningar och från och med 2023 ett föreningsforum för föreningar inom social- och hälsovårdsbranschen. För föreningarna utarbetades en informationsgraf 2024.

Den observerande tillgänglighetskartläggningsvandringen i Drottningstranden 9.10.2023 under vilken rekreativområdets och -rutternas tillgänglighet kartlades. På bilden representanter för stadens personal, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning samt Östra Nylands välfärdsområde. Bild: Sara Tallsten, Lovisa stad

Det första sammanträdet för barnparlamentet i Lovisa på Rådhuset 5.5.2023. Bild: Shasmine Bruce, Lovisa stad

Invigning av trafikparken i Strömfors 24.10.2024. På bilden Jere Moisio, som lämnat in förslaget, och stadsdirektör Tomas Björkroth. Bild: Jonna Pennanen, Lovisa stad

HYTE-koefficienten

HYTE-koefficienten är en tilläggsdel för främjande av hälsa och välfärd. Koefficienten är ett incitament som innebär att storleken på kommunernas statsandelar delvis bestäms av det arbete som kommunerna gör för att främja hälsa och välfärd. HYTE-koefficienten togs i bruk 2023. Lovisas HYTE-koefficient har stigit mellan 2023 (57) och 2024 (64). Lovisas HYTE-koefficient kan ytterligare förbättras till exempel genom att främja sunda levnadsvanor, fysisk kondition och viktkontroll bland unga samt genom att upprätthålla och förbättra arbetsförmågan hos vuxna och främja sysselsättningen i samarbete med olika aktörer. Dessutom kan staden införa långa motionsraster och mellanmål i skolorna. Denna vidtagna åtgärd syns ännu inte i HYTE-koefficienten, men genom denna har staden redan försökt förbättra den framtida HYTE-koefficienten. Lovisa stad har sänkt tröskeln för deltagande i kultur genom att genomföra kulturkompisverksamhet som en del av promenadkompisverksamheten.

Övervikt, svag fysisk funktionsförmåga och låg motionsaktivitet bland barn och ungdomar väcker oro

Det finns mycket som är positivt i vardagen för barn och ungdomar i Lovisa. När man jämför resultaten av enkäten Hälsa i skolan 2023 med genomsnittet för landet som helhet visar de mest positiva resultaten i Lovisa bland annat att eleverna i årskurs 4 och 5 har goda empatifärdigheter och möjligheter att påverka skolmåltiderna. Enligt jämförelsen är det vanligare att elever i årskurs 8 och 9 ägnar sig åt konst eller kultur och andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som upplevt skolutmattning är lägre. Positivt är också till exempel möjligheterna för elever i årskurs 8 och 9 att påverka planeringen och genomförandet av raster och pauser samt möjligheterna för gymnasiestuderande att påverka skolans evenemang.

Samtidigt finns det mycket i barns och ungdomars liv i Lovisa som väcker oro då man jämför resultaten med genomsnittet för Östra Nylands välfärdsområde och landet som helhet. Andelen elever i årskurs 4 och 5 som ägnar sig åt ett fritidsintresse minst en dag i veckan (2023) är mindre (81,9 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (88,5 %) och hela landet (88,8 %). Andelen elever i årskurs 5 med svag fysisk funktionsförmåga har minskat mellan 2021 (53,8 %) och 2024 (44,9 %), men är fortfarande högre än i Östra Nylands välfärdsområde (36,4 %) och landet som helhet (35,8 %). Å andra sidan är det positivt att andelen elever i årskurs 4 och 5 som rör på sig minst en timme per dag (2023) ligger på samma nivå som genomsnittet för hela landet (43 %) och är aningen högre än genomsnittet för Östra Nylands välfärdsområde (36,4 %). Andelen elever i årskurs 8 med svag fysisk funktionsförmåga har minskat mellan 2021 (52,9 %) och 2024 (48,1 %), men är fortfarande högre än i Östra Nylands välfärdsområde (38,9 %) och landet som helhet (40,4 %). Resultatet för pojkar på årskurs 8 i Lovisa är klart bättre (36,9 %) än för flickor (58,6 %). Det är oroväckande att andelen elever i årskurs 8 och 9 som utövar motion som ger andfåddhet högst en timme i veckan under fritiden (2023) är större (35,9 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (29,4 %) och hela landet (27,0 %). Det är positivt att andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som utövar motion som ger andfåddhet högst en timme i veckan under fritiden har minskat mellan 2021 (39 %) och 2024 (23,3 %) och är 2023 lägre än i Östra Nylands välfärdsområde (24,6 %) och hela landet (25,8 %). Däremot är det oroväckande att andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som åker hela skolvägen med motorfordon (2023) är klart högre (34,4 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (27,9 %) och hela landet (18,4 %).

Övervikt (%) bland 2–6-åringar (2023) är klart vanligare (25,6 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (20,6 %) och landet som helhet (19,4 %). Övervikt (%) bland 7–12-åringar (2023) är aningen vanligare (24,7 %) än i Östra Nylands välfärdsområde (21,7 %) och landet som helhet (22,3 %). Andelen elever i årskurs 8 och 9 med övervikt (2023) uppgår till 21,3 % och är lite högre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (16,8 %) och hela landet (17,4 %). Andelen är högre bland pojkar (26,2 %) än bland flickor (17,8 %).

Utmaningarna med flickors välbefinnande och ungdomars riskfyllda användning av berusningsmedel samt risk för marginalisering väcker oro

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som upplever sig ha ett medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd har ökat på ett oroväckande sätt mellan 2021 (35,3 %) och 2023 (39,6 %) och är 2023 högre än i Östra Nylands välfärdsområde (31,5 %) och landet som helhet (26,6 %). Andelen är klart högre bland flickor (55,2 %) än bland pojkar (19,6 %). Andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som upplever sig ha ett medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd har minskat på ett positivt sätt mellan 2021 (35,4 %) och 2023 (27 %) och är 2023 lägre än i Östra Nylands välfärdsområde (29 %) men högre än i hela landet (25,2 %). Andelen är högre bland flickor (33,3 %) än bland pojkar (20,9 %).

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som för närvarande är nöjda med livet har minskat en aning på ett oroväckande sätt mellan 2021 (58,4 %) och 2023 (54,2 %) och är lägre än i Östra Nylands välfärdsområde (61,2 %) och landet som helhet (65,7 %). Andelen är klart lägre bland flickor (40,8 %) än bland pojkar (73,5 %). Andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som för närvarande är nöjda med livet har ökat en aning på ett positivt sätt mellan 2021 (60,5 %) och 2023 (65,6 %) och ligger på samma nivå som i den ovan nämnda jämförelsen mellan områdena, men andelen är klart lägre bland flickor (48,9 %) än bland pojkar (81,8 %). Andelen elever i årskurs 8 och 9 med en väldigt svag upplevelse av delaktighet (2023) uppgår till 19,4 % och ligger på en lite högre nivå i jämförelsen mellan områdena. Andelen är klart högre bland flickor (29,2 %) än bland pojkar (6,2 %). Andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som har upplevt stark positiv psykisk hälsa under de senaste två veckorna har minskat en aning på ett oroväckande sätt mellan 2021 (25,5 %) och 2023 (23,7 %). Andelen har minskat klart mer bland gymnasiepojkar (32,4% 2021 -> 24,4% 2023) än bland gymnasieflickor (15,9% 2021 -> 13,3% 2023). Andelen elever i årskurs 8 och 9 som upplever måttlig eller svår ångest (23,7 % 2023) ligger på samma nivå i jämförelsen mellan områdena, men andelen har ökat på ett oroväckande sätt bland pojkar (2,9 % 2021 -> 7,4 % 2023), medan andelen har minskat på ett positivt sätt bland flickor (42,9 % 2021 -> 36 % 2023).

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som inte äter skollunch dagligen (2023) uppgår till 41,6 % och är lägre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (46 %) och högre jämfört med hela landet (38 %). Andelen är högre bland flickor (53,6 %) än bland pojkar (14,4 %). Andelen elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som inte äter skollunch dagligen (2023) uppgår till 38,2 % och är lägre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (40,4 %) och högre jämfört med hela landet (31,4 %). Andelen är högre bland flickor (46,7 %) än bland pojkar (27,9 %).

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som är ordentligt berusade minst en gång i månaden har ökat mellan 2021 (8 %) och 2023 (13,6 %) och ligger 2023 på samma nivå som i Östra Nylands välfärdsområde (13,7 %) och landet som helhet (8,8 %). År 2023 var andelen högre bland pojkar (17,8 %) än bland flickor (10,6 %). Andelen 18–24-åringar med risk för marginalisering (inte i arbete, studerar inte, inte i beväringstjänst) uppgick till 19,2 % år 2022 och är lite högre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (14,7 %) och hela landet (14,7 %). Andelen är högre bland pojkar (22,5 %) än bland flickor (14,4 %).

Upplevelsen av delaktighet har ökat inom alla åldersgrupper, var tredje ungdom besöker inte biblioteket och vuxna är mindre nöjda med sin ekonomiska situation

Långtidsarbetslösheten ökade inte just alls trots det försämrade sysselsättningsläget. De nedskärningar av förmåner som riktats mot målgruppen och de lagändringar som begränsar serviceutbudet, till exempel begränsningarna för lönesubventioner, inskränker de lokala servicemöjligheterna. Sysselsättningssituationen har försämrats och antalet lediga arbetsplatser har minskat. Förändringarna i lönesubventionerna har en inverkan på tredje sektorns verksamhet och möjligheter att sysselsätta i synnerhet personer med en svag arbetsmarknadsposition.

Under denna fullmäktigeperiod genomförde Lovisa stad årligen en välfärdsenkät för invånarna för att också få information om hur kommuninvånarna upplever sin välfärd till stöd för välfärdsarbetet. Av de äldre personer som besvarade enkäten var en större andel mycket belåten med sin självkänsla jämfört med unga och personer i arbetsför ålder, och av de unga var en större andel mycket belåten med sitt hälsotillstånd jämfört med de övriga åldersgrupperna. Av de personer i arbetsför ålder som besvarade enkäten var endast 13 procent mycket belåten med sin ekonomiska situation, medan nästan var tredje av under 30-åringarna och dem som fyllt 65 år var det. Av de personer i arbetsför ålder som besvarade enkäten var endast en femtedel belåtna med sitt liv som helhet, medan en tredjedel av under 30-åringarna och dem som fyllt 65 år var det.

Fler än var tredje av de under 30-åringar som besvarat enkäten besöker inte alls biblioteket, museer eller andra motsvarande platser och var fjärde deltar aldrig i kultur- eller idrottsevenemang eller andra evenemang. Av personer i arbetsför ålder och pensionerade besöker färre än var femte inte alls platserna i fråga och deltar inte heller i evenemang. Enligt statistiken för de allmänna biblioteken i Finland har den totala utlåningen i förhållande till invånarantalet ökat en aning under de senaste åren, men den är lägre än för Östra Nylands välfärdsområde och landet som helhet.

Under fullmäktigeperioden skedde en särskilt positiv förändring totalt sett i svaren från alla åldersgrupper gällande upplevelsen av delaktighet. Av alla som besvarade välfärdsenkäten upplevde endast 13,6 procent 2024 och rentav 28,5 procent 2021 att de inte alls kan påverka frågor som berör dem i sin hemkommun. 17,3 procent av under 30-åringarna upplevde att deras hemort erbjuder väldigt många möjligheter till ett gott liv i framtiden, men av personerna i arbetsför ålder endast 7 procent och av dem som fyllt 65 år endast 4,8 procent.

Pämbild: Joakim Palmén, Lovisa stad

INTRODUKTION

I denna omfattande välfärdsberättelse finns det samlad information från olika källor om invånarnas hälsa och välfärd och anknytande faktorer för hela fullmäktigeperioden 2021–2025 fram till idag. I välfärdsberättelsen finns det också sammanställd information om de åtgärder med vilka kommunen stött invånarnas hälsa och välfärd. Välfärdsberättelsen har utarbetats i ett sektorsövergripande samarbete med flera aktörer, och sakkunnig- och erfarenhetskunskap har utnyttjats. Välfärdsplanen för följande fullmäktigeperiod 2026–2029 utarbetas hösten 2025. I början av 2026 rapporteras utfallet för välfärdsplanen separat för 2025.

I Lovisa stads strategi för 2022–2025 konstateras det att vi vill på ett mångsidigt och kreativt sätt främja välfärden genom fostran, utbildning, kultur, idrott, näringslivsåtgärder, företagsamhet, stadsplanering och begripligt beslutsfattande. Välmående invånare och en trivsam stad ett av de fem strategiska målen. Enligt detta strategiska mål för Lovisa stad beaktar vi barnets fördel i all verksamhet i en Barnvänlig kommun, främjar vi på ett omfattande sätt Lovisabornas välfärd och närservice tillsammans med kommuninvånarna, värdesätter vi kultur, motion och idrott, främjar vi tredje sektorns verksamhet och förebygger marginalisering av unga. Dessutom värnar vi om naturens mångfald och upprätthåller kulturmiljön samt främjar trivsamheten i miljön i hela kommunen och håller också kommunens fastigheter i gott skick.

Under denna fullmäktigeperiod genomförde Lovisa stad årligen en välfärdsenkät för kommuninvånarna för att också få information om hur kommuninvånarna upplever sin välfärd till stöd för välfärdsarbetet. I Lovisa besvarades enkäten av 186 personer 2021, 478 personer 2022, 441 personer 2023 och 692 personer 2024. Av resultaten gjordes varje år en gemensam sammanställning över alla åldersgrupperna. År 2023 upprättades dessutom en separat sammanställning över under 18-åringar och år 2024 sammanställningar enligt följande åldersgrupper: under 30-åringar, 30–64-åringar och 65 år och äldre. Resultatet av enkäterna har publicerats på tjänsten lovisa.fi. Enkätresultaten beaktas vid beredningen av välfärdsplanen och vid planeringen och utvecklingen av verksamheten.

I början av året 2023 infördes en tilläggsdel till statsandelen för främjande av hälsa och välfärd, en koefficient för främjande av hälsa och välfärd. Denna HYTE-koefficient är ett incitament som innebär att storleken på kommunernas statsandelar delvis bestäms av det arbete som kommunerna gör för att främja hälsa och välfärd. Genom detta vill man säkerställa att kommunerna aktivt arbetar för att främja invånarnas hälsa och välfärd också efter att social- och hälsovårdsreformen har genomförts. Resultat- och processindikatorerna för Lovisas HYTE-koefficient har inkluderats i denna välfärdsberättelse, och i samband med dem finns exempel på hur Lovisas HYTE-indikator kunde förbättras.

Institutet för hälsa och välfärd har berett ett förslag till minimiinformationsinnehåll i den omfattande välfärdsberättelsen. Separata minimiinformationsinnehåll har sammanställts för kommuner och regioner. Listorna är avsedda till stöd för kommunernas och regionernas arbete, men de är ännu inte förpliktigande och man följer inte upp eller övervakar hur de används. Den förordning om minimiinformationsinnehållet i välfärdsberättelser som avses i 29 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård är under behandling vid Social- och hälsovårdsministeriet. Ett förslag till minimiinformationsinnehåll i välfärdsberättelsen lämnades 14.6.2023 till Social- och hälsovårdsministeriet, men det kan komma ändringar i det i och med ministeriets förordningsprocess. Tidpunkten för ett eventuellt antagande av förordningen är tills vidare öppen. Förslaget hjälper kommunerna och regionerna att välja de indikatorer som möjliggör uppföljning av tillståndet för invånarnas välfärd på tillräckligt noggrann nivå. Lämpliga indikatorer hjälper kommunerna och regionerna att styra sina resurser och följa upp effekterna av verksamheten. Miniminforma-tionsinnehållet har inkluderats som en del av informationen i denna välfärdsberättelse och kommer att beaktas vid uppgörandet av välfärdsplanen för 2026–2029.

Aktualiteten i den välfärdsplan som gäller till utgången av 2025 utvärderades våren 2024. I samband med uppdateringen av planen tog man hänsyn till att social- och hälsovårdstjänsterna överfördes till välfärdsområdet i början av 2023 och till att det överkommunala välfärdsarbetet mellan Lovisa och Lapträsk upphörde i juli 2023. Välfärdsplanen för barn och unga och planen för att stödja den äldre befolkningen slogs samman med välfärdsplanen. Därtill har programmet för främjande av integration 2021–2024 beaktats i planen. Förebyggande rusmedelsarbete finns med som en åtgärd i välfärdsplanen.

Främjandet av hälsa och välfärd regleras i lag

Bestämmelser om främjande av hälsa och välfärd, ansvar och åtgärder finns i flera lagar. Exempel:

- I kommunallagen (2015/410) definieras omsorg om kommuninvånarnas hälsa och välfärd som en av kommunens viktigaste grundläggande uppgifter.
- Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) bär kommunerna (§ 6) och välfärdsområdena (§ 7) det primära ansvaret för främjandet av hälsa och välfärd till den del som denna uppgift är knuten till andra uppgifter som enligt lag ska skötas av organisationen. De kommunala verksamheterna ska samarbeta med varandra för att främja hälsa och välfärd. I främjandet av hälsa och välfärd ska kommunen samarbeta med välfärdsområdet och bistå det med sin sakkunskap. I främjandet av hälsa och välfärd ska välfärdsområdet samarbeta med kommunerna i sitt område och bistå dem med sin sakkunskap. Kommunen och välfärdsområdet ska främja goda verksamhetsförutsättningar och påverkningsmöjligheter för de organisationer som utför hälso- och välfärdsfrämjande arbete.
- Utöver dessa regleras kommunens hälso- och välfärdsfrämjande arbete i flera andra lagar, såsom hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen, lagen om områdesanvändning och bygglagen, lagen om grundläggande utbildning, lagen om kommunernas kulturverksamhet och livsmedelslagen.

Lovisa stads styrgrupp och arbetsgrupp för främjande av hälsa och välfärd

Lovisa stads sektorsövergripande styrgrupp för välfärdsarbete och främjande av hälsa består av stadens ledningsgrupp och 12 stadsstyrelse-representanter. Välfärdskoordinatören är sekreterare. Styrgruppen för främjande av hälsa och välfärd följer upp hur välfärdsarbetet framskrider och genomförs samt drar upp riktlinjer för hur välfärden ska förverkligas utifrån stads- eller kommunstrategin, styr prioriteringarna för ledningen av välfärd och nätverksbildandet, ansvarar för den årliga välfärdsrapporteringen och rapporteringen under fullmäktigeperioden (innefattar prognostisering och utvärdering) till beslutsfattarna och kommuninvånarna samt förutser vilka konsekvenser förändringarna i verksamhetsmiljön har

för välfärden.

Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd koordinerar det förebyggande och främjande välfärdsarbetet samt hörandet av invånare och intressentgrupper, ser till att åtgärderna för välfärdsplanens välfärdsområden förenas och förankras så att de blir en del av stadens eller kommunens tjänster och planeringen av verksamheten och ekonomin. Arbetsgruppen är också multiprofessionell arbetsgrupp för förebyggande rusmedelsarbete. Arbetsgruppen har också hand om bland annat beredningen av välfärdsplanerna och -berättelserna. Medlemmar i arbetsgruppen är chefen för kultur- och fritidsväsendet, chefen för småbarnspedagogik, utbildningschefen, kostservicechefen, invandrarkoordinatorn, sysselsättningskoordinatorn, en miljövårdsinspektör, landsbygdschefen, kommunikationsplaneraren, en representant för Lovisa Föreningar rf, en representant för Lovisanejdens kyrkliga samfällighet och välfärdskoordinatorn, som är sekreterare.

Andra planer som del av välfärdsberättelsen och -planen

- Välfärdsplan för barn och unga
  - Kommunen är skyldig att upprätta en välfärdsplan för barn och unga, som ska ses över minst vart fjärde år. Bestämmelser om innehållet i välfärdsplanen för barn och unga finns i 12 § i barnskyddslagen (2007/417). Den kommunala välfärdsplanen för barn och unga ska innehålla uppgifter för planperioden om barns och unga personers uppväxtförhållanden och välfärdssituation, åtgärder och tjänster som främjar barns och unga personers välfärd och förebygger problem, ordnande av samarbetet mellan olika myndigheter samt sammanslutningar och anstalter som producerar tjänster för barn och unga, samt om genomförandet och uppföljningen av planen. Planen är en del av kommunens välfärdsplan.
- Plan för att stödja den äldre befolkningen
  - Lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (2012/980) förpliktar kommuner att som en del av välfärdsberättelsen och -planen utarbeta en plan över sina åtgärder för att stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand. Det kommunala äldrerådet ska tas med i beredningen av denna plan.
- Förebyggande rusmedelsarbete
  - Det förebyggande rusmedelsarbetet är den del av kommunens lagstadgade arbete för att främja hälsa och välfärd. I arbetet ingår att förebygga och minska användning av alkohol samt tobaks- och nikotinprodukter samt att förebygga och minska skador relaterade till rusmedel och penningspel. I lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015) föreskrivs om det arbete som ska göras för att förebygga och minska rusmedelsskador. Enligt lagen leder Social- och hälsovårdsministeriet det förebyggande rusmedelsarbetet på riksomfattande nivå medan Institutet för hälsa och välfärd utvecklar arbetet i samarbete med övriga myndigheter. Anvisningar om och stöd för det förebyggande rusmedelsarbete som görs i kommunerna och regionerna finns i Handlingsplanen för alkohol-, tobak-, drog- och spelprevention 2015–2025, som har koordinerats av Institutet för hälsa och välfärd, samt i den rusmedels- och beroendestrategi som publicerades av Social- och hälsovårdsministeriet 2021. Kommunen svarar för organiseringen av det förebyggande rusmedelsarbetet inom sitt område och utser ett organ med ansvar för det förebyggande rusmedelsarbetet. Enligt beslut som fattats av stadsstyrelsen i Lovisa stad är kultur- och fritidsnämnden det organ som har ansvar för det förebyggande rusmedelsarbetet. Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd i Lovisa stad fungerar som en multiprofessionell arbetsgrupp för förebyggande rusmedelsarbete. Välfärdskoordinatorn har utsetts till kontaktperson för det förebyggande rusmedelsarbetet i Lovisa.
- Program för främjande av integration 2021–2024 och integrationsprogram från och med 2025
  - Programmet för främjande av integration 2021–2024 har beaktats i uppdateringen av välfärdsplanen för 2024–2025. Från och med 1.1.2025 gäller integrationsprogrammet för Borgå sysselsättningsområde. Integrationsprogrammet är en servicehelhet i den inledande integrationsfasen som ordnas av kommunen. Bestämmelser om dess innehåll finns i lagen om främjande av integration (681/2023), som träder i kraft vid ingången av 2025. Integrationsprogrammet används i kundarbetet i början av integrationen, och det avtalas om deltagande i integrationstjänster i integrationskundens individuella integrationsplan. Integrationsprogrammet har samordnats av Borgå stads invandrarkommitté och företrädare för kommunerna inom sysselsättningsområdet. De städer och kommuner som hör till Borgå sysselsättningsområde är Askola, Borgå, Lapträsk, Lovisa, Mörskom och Pukkila. För integrationstjänsterna inom Borgå sysselsättningsområde ansvarar Borgå, Lovisa och Lapträsk. Askola, Mörskom och Pukkila köper de lagstadgade integrationstjänsterna av Borgå stad. Integrationsprogrammet uppdateras årligen.

DEL 1 UTVECKLINGEN AV BEFOLKNINGENS VÄLFÄRD UNDER FULLMÄKTIGEPERIODEN 2021 - 2025

I detta avsnitt har samlats uppgifter om Lovisabornas hälsa och välfärd samt anknytande faktorer under fullmäktigeperioden 2021–2025 enligt tema (ekonomi och livskraft, befolkning, hyte-koefficient) och åldersgrupp (barn, yngre tonåringar och barnfamiljer; ungdomar och unga vuxna; personer i arbetsför ålder; äldre personer; alla åldersgrupper) från följande källor:

- Observationer framlyfta av personalen om vardagen inom tjänsterna
- De indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021–2025
- Kompletterande indikatorer
  - indikatorer om befolkningen
  - indikatorer om motionsaktiviteten bland barn och ungdomar
  - de positivaste och mest oroväckande resultaten från enkäten Hälsa i skolan 2023
  - resultat i urval från enkäten om invånarnas välfärd
- resultat- och processindikatorer för HYTE-koefficienten
- Minimiinformationsindikatorer på förslag av Institutet för hälsa och välfärd som minimiinformationsinnehåll i välfärdsberättelsen

Ekonomi och livskraft

Under fullmäktigeperioden 2021–2025 har kommunsektorn genomgått en stor förändring, när välfärdsområdena inrättades och social- och hälsovårdstjänsterna överfördes från kommunerna till välfärdsområdena. Förändringen var inte okomplicerad, och det finns fortfarande utrymme för förbättringar i samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena. För Lovisa stad har dessa år trots coronaviruspandemin och social- och hälsovårdsreformen varit ganska goda ekonomiskt sett.

Räkenskapsperiodernas resultat 2021–2023 har uppvisat ett överskott, och det verkar som om också resultatet för 2024 kommer att uppvisa ett överskott trots den budget med underskott. Man bör dock komma ihåg att resultaten för de ovan nämnda åren har förbättrats av försäljning av egendom, så situationen är inte riktigt så positiv som den kan verka. Lovisa stads ackumulerade överskott kommer sannolikt att uppgå till cirka 20 miljoner euro i bokslutet för 2024, vilket utgör en bra grund för de kommande osäkra år som social- och hälsovårdsreformen medfört för kommunsektorn. Reformen av arbets- och näringstjänsterna och statsandelssystemet bidrar också till ökad osäkerhet. Ekonomiplaneåren 2026–2027 ser osäkra ut, och faktum är att Lovisa stad har ett strukturellt underskott i sin driftsekonomi som måste lösas på ett eller annat sätt.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021–2025, Ekonomi

De ekonomiska indikatorerna har inte uppdaterats efter 2022. Uppgifterna har tillagts i årsöversikterna 2022 och 2023, men de har inte lagts till i denna välfärdsberättelse.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021–2025, Livskraft

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Ginikoefficient, disponibel inkomst	25,9 (2021), 24,9 (2022)	26,7 (2022)	28,6 (2022)
Sysselsatta, % av befolkningen	40,6 (2021), 40,9 (2022)	45,3 (2022)	43,6 (2022)
17–24-åriga personer utanför utbildningssystemet, % av befolkningen i samma ålder	11,1 (2021), 9,8 (2022)	8,4 (2022)	8,2 (2022)

Befolkning

I Lovisa är andelen av befolkningen i åldern 16–24 år lägre än inom Östra Nylands välfärdsområde och landet som helhet. En bidragande faktor är att en del av ungdomarna flyttar till någon annan ort för att studera, eftersom det finns ett finskt och svenskt gymnasium i Lovisa, men inte yrkesläroanstalter eller högskolor. Enligt befolkningsprognosen kommer särskilt andelen personer i åldern 65–74 år att öka fram till 2030 i Lovisa, och enligt prognosen kommer skillnaden jämfört med hela landet att öka ytterligare. Den demografiska försörjningskvoten växer i takt med att befolkningen åldras och är redan nu högre i Lovisa än i hela landet i genomsnitt.

År 2023 var 55 procent av befolkningen finskspråkig och 39 procent svenskspråkig, medan 6 procent av befolkningen hade ett främmande språk som modersmål. Under fullmäktigeperioden har de båda inhemska språkens andel minskat en aning, medan andelen personer med ett främmande språk som modersmål har ökat i Lovisa. I Lovisa talas cirka 15 olika språk. Av de personer som har ett främmande språk som modersmål talar cirka en fjärdedel ryska och cirka en fjärdedel estniska som modersmål.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021–2025, Befolkning

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Befolkning 31.12	14 643 (2021), 14 568 (2022), 14 458 (2023)	98 987 (2023)	5 603 851 (2023)
Levande födda	95 (2021), 86 (2022), 88 (2023)	664 (2023)	43 383 (2023)

Demografisk försörjningskvot	76,6 (2021), 77,9 (2022), 78,5 (2023)	64,5 (2023)	61,9 (2023)
Nettoflyttning mellan kommuner/1 000 invånare	-0,8 (2021), -1,7 (2022), -4,1 (2023)	-1,5 (2023)	0 (2023)

Källa: Befolkningsstruktur (Statistikcentralen)

Kompletterande indikatorer, Befolkning

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
0-6 år, % av befolkningen	5 (2021), 4,9 (2022), 4,8 (2023)	6,1 (2023)	6 (2023)
7-15 år, % av befolkningen	9,4 (2021), 9,1 (2022), 9,1 (2023)	10,9 (2023)	9,9 (2023)
16-24 år, % av befolkningen	6,7 (2021), 6,7 (2022), 6,7 (2023)	8,4 (2023)	10 (2023)
25-64 år, % av befolkningen	48,7 (2021), 48,5 (2022), 48,4 (2023)	51,2 (2023)	50,7 (2023)
65-74 år, % av befolkningen	16,7 (2021), 16,6 (2022), 16,2 (2023)	12,3 (2023)	12,2 (2023)
75-84 år, % av befolkningen	9,8 (2021), 10,5 (2022), 11,2 (2023)	8,5 (2023)	8,3 (2023)
85 år och över, % av befolkningen	3,7 (2021), 3,7 (2022), 3,6 (2023)	2,7 (2023)	2,9 (2023)

Källa: Befolkningsstruktur (Statistikcentralen)

Indikatorer	Lovisa
Befolkning 31.12	14 643 (2021), 14 568 (2022), 14 458 (2023)
Övriga språk sammanlagt	13 947 (2021), 13 848 (2022), 13 629 (2023)
finska	8 129 (2021), 8 101 (2022), 7 988 (2023)
svenska	5 818 (2021), 5 747 (2022), 5 641 (2023)
främmande språk sammanlagt	696 (2021), 720 (2022), 829 (2023)

Källa: Statistikcentralen

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Välfärdssituation

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Befolkningsprognos (Beräknad 2024, uppdateras med tre års mellanrum)	13 961	102 377	5 789 834
0-6 år, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (Beräknad 2024)	4,2	5,6	5,7
7-15 år, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (Beräknad 2024)	7,4	8,4	9,2
16-24 år, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (Beräknad 2024)	6,5	8,7	10,5
25-64-åringar, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (beräknad 2024)	47	50,3	50,7
65 år och över, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (Beräknad 2024)	34,9	26,1	24,8
75 år och över, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (Beräknad 2024)	13,2	13,5	18,7
85 år och över, % av befolkningen, befolkningsprognos 2030 (beräknad 2024)	3,6	3,7	4,8

Källa: Befolkningsstatistik (Statistikcentralen)

HYTE-koefficienten

Utbildning, idrotts-, mat- och kulturtjänster, planläggning, trafikarrangemang och många andra kommunala uppgifter skapar förutsättningar för befolkningens hälsa och välfärd.

HYTE-koefficienten är en tilläggsdel för främjande av hälsa och välfärd. Koefficienten är ett incitament som innebär att storleken på kommunernas statsandelar delvis bestäms av det arbete som kommunerna gör för att främja hälsa och välfärd. Genom detta vill man säkerställa att kommunerna aktivt arbetar för att främja invånarnas hälsa och välfärd också efter att social- och hälsovårdsreformen har genomförts. HYTE-koefficienten togs i bruk 2023. Lovisas HYTE-koefficient har stigit mellan 2023 (57) och 2024 (64).

Exempel på hur Lovisas HYTE-koefficient kan förbättras ytterligare

HYTE-koefficienten kan ytterligare förbättras till exempel genom att främja sunda levnadsvanor, fysisk kondition och viktkontroll bland unga samt genom att upprätthålla och förbättra arbetsförmågan hos personer i arbetsför ålder och främja sysselsättningen i samarbete med olika aktörer. Dessutom kan staden införa långa motionsraster och mellanmål i skolorna och revisionsnämnden kan utvärdera hur väl välfärds- och hälsomålen uppnåtts varje fullmäktigeperiod. Denna vidtagna åtgärd syns ännu inte i HYTE-koefficienten, men genom denna har staden redan försökt förbättra den framtida HYTE-koefficienten. Lovisa stad har sänkt tröskeln för deltagande i kultur genom att sedan 2023 i liten skala genomföra kulturkompisverksamhet som en del av promenadkompisverksamheten och genom att vidareutveckla kulturkompisverksamheten.

Indikatorer	Lovisa
HYTE-koefficient, 0-100	67 (2021), 60 (2022), 57 (2023), 64 (2024)
HYTE-koefficient, euro/invånare	18,9 (2021), 17,1 (2022), 16,2 (2023), 19,3 (2024)
HYTE-koefficient, 1 000 euro (Togs i bruk 2023)	234,1 (2023), 288,1 (2024)

Källa: Institutet för hälsa och välfärd, TEAvisari

Resultatindikatorer, Förändring i hälsa och välfärd hos kommunens befolkning

Resultatindikatorerna (6 st.) mäter förändringen i befolkningens hälsa och välfärd.

Resultatindikatorerna har valts utgående från dessa principer:

- kommunen kan påverka indikatorerna med sina egna handlingar
- olika åldersgrupper är representerade
- för att kommunens befolkningsstruktur, sjukfrekvens eller arbetslöshetssituation inte ska påverka resultatet, mäter resultatindikatorerna i regel förändring
- målet är att kommunerna i så stor utsträckning som möjligt ska vara jämförbara och ha möjlighet att få till stånd observerbara och bra förändringar i dessa frågor.

För resultatindikatorerna uträknas skillnaden mellan de två senaste åren eller mätningstidpunkterna för att beskriva den förändring som skett. Om indikatorvärdet redan ligger på målnivå, får kommunen maximipöäng för den.

Resultatindikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Medeltal av resultatindikatorerna (HYTE-koefficient)	45 (2021), 52 (2022), 51 (2023), 46 (2024)		
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9	35,3 (2021), 39,6 (2023)	31,5 (2023)	26,6 (2023)
Upplever sitt hälsotillstånd medelmåttigt eller dåligt, skalad HYTE-koefficient för främjande av hälsa och välfärd indikator	26 (2021), 26 (2022), 51 (2023), 51 (2024)		
Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9	22,9 (2021), 21,3 (2023)	16,8 (2023)	17,4 (2023)
Övervikt, skalad HYTE-koefficient för främjande av hälsa och välfärd indikator	63 (2021), 63 (2022), 49 (2023), 49 (2024)		
17-24-åriga personer utanför utbildningssystemet, % av befolkningen i samma ålder	11,1 (2021), 9,8 (2022)	8,4 (2022)	8,3 (2022)
17-24-åringar som lämnats utan utbildning, skalad HYTE-koefficient för främjande av hälsa och välfärd indikator	58 (2021), 53 (2022), 57 (2023), 59 (2023)		
25-64-åriga långvariga mottagare av utkomststöd, % av befolkningen i samma ålder	2 (2021), 1,8 (2022), 1,5 (2023)	1,6 (2023)	2,4 (2023)
Personer 25-64 år som fått långvarigt utkomststöd, skalad HYTE-koefficient för främjande av hälsa och välfärd indikator	35 (2021), 60 (2022), 58 (2023), 32 (2024)		
25-64-åriga sjukpensionstagare, % av befolkningen i motsvarande ålder	7,1 (2021), 7 (2022), 6,8 (2023)	4,8 (2023)	6 (2023)
Personer 25-64 år som får sjukpension, skalad HYTE-koefficient för främjande av hälsa och välfärd indikator	54 (2021), 58 (2022), 42 (2023), 43 (2024)		
Vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år/10 000 personer i samma ålder	246,6 (2021), 359,4 (2022), 342,9 (2023)	293,9 (2023)	332,3 (2023)
Vårdperioder på grund av fallolyckor bland personer som fyllt 65 år, skalad HYTE-koefficient för främjande av hälsa och välfärd indikator	35 (2021), 49 (2022), 50 (2023), 42 (2024)		

Källa: Institutet för hälsa och välfärd, TEAvisari

Processindikatorer

Processindikatorerna (15 st.) beskriver verksamheten och mäter verksamhetens nuläge. Med dem söker man svar på frågan "Hurdant är kommunens arbete för att främja hälsa och välfärd?".

Indikatorer som beskriver verksamheten:

- grundskolor (4 enskilda indikatorer)
- motion och idrott (5 enskilda indikatorer)
- kommunledning (5 enskilda indikatorer)
- kultur (1 enskild indikator)

Antalet indikatorer som beskriver verksamheten är relativt stort för att verksamheten ska kunna utvärderas på ett så omfattande sätt som möjligt. Om det bara fanns några indikatorer finns det risk för att man endast skulle göra de saker som mäts i HYTE-koefficienten. De indikatorer som nu valts mäter verksamheten på ett omfattande sätt, allt från ledning, uppföljning och utvärdering, resurser och främjandet av kommuninvånarnas delaktighet till praktiska handlingar. Det är också viktigt att arbetet är långsiktigt och planmässigt.

Delområde	Processindikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
	Medeltal av processindikatorerna (HYTE-koefficient)	88 (2021), 69 (2022), 63 (2023), 83 (2024)		
Kommunledning	Till fullmäktige rapporteras varje år om befolkningens levnadsvanor och om förändringar i dessa	100 (2021), 100 (2022), 100 (2023), 100 (2024)	86	75
	I kommunens budget och ekonomiplan fastställs mätare för budgetåret med vilka man följer hur målen för främjandet av befolkningens välfärd och hälsa uppfylls	100 (2021), 100 (2022), 100 (2023), 100 (2024)	82	71
	Kommunens revisionsnämnd utvärderar varje fullmäktigeperiod i sin utvärderingsberättelse hur kommunens mål för befolkningens välfärd och hälsa har uppnåtts	100 (2021), 100 (2022), 0 (2023), 0 (2024)	29	57
	I kommunen verkar en separat utsedd expert, planerare eller motsvarande som koordinerar främjandet av välfärd och hälsa	100 (2021), 100 (2022), 100 (2023), 100 (2024)	100	95
	I planeringen och utvecklingen av kommunens service utnyttjas invånarråd och forum	100 (2021), 100 (2022), 100 (2023), 100 (2024)	86	86
Motion och idrott	Motionsaktiviteten bland barn och ungdomar rapporteras årligen i kommunens välfärdsberättelse eller i motsvarande berättelse	100 (2021), 0 (2022), 100 (2024)	29	44
	Kommunen sammankallar regelbundet till gemensamt möte med idrottsällskapen och föreningarna	100 (2021), 100 (2022), 100 (2024)	86	79
	I kommunen ordnas motionsgrupper som riktar sig till barn och ungdomar som inte deltar i idrottsföreningsverksamhet	100 (2021), 100 (2022), 100 (2024)	100	79
	De tjänsteinnehavare som ansvarar för motionsfrämjandet	100 (2021), 0 (2022), 100 (2024)		

	deltar i organens förhandsbedömning av effekterna	(2024)	29	52
	I kommunen verkar en tväradministrativ arbetsgrupp som behandlar motionsfrämjande	100 (2021), 100 (2022), 100 (2024)	71	83
Grund-skolor	Inspektion av hur man främjar hälsosamhet och säkerhet i skolmiljön samt välbefinnande i skolgemenskapen	100 (2021), 100 (2022), 93 (2023), 93 (2024)	91	91
	Den totala mängden elevfrånvaro följs i hela skolan	30 (2021), 30 (2022), 73 (2023), 73 (2024)	87	80
	Skolan har långa motionsraster	31 (2021), 31 (2022), 56 (2023), 56 (2024)	70	66
	I skolan iakttas Statens näringsdelegations skolmatsrekommendationer i fråga om skolluncher och mellanmål	78 (2021), 78 (2022), 17 (2023), 17 (2024)	13	12
Kultur	Kommunen sänker tröskeln för deltagande i kulturlivet	0 (2021), 0 (2022), 0 (2023), 0 (2024)	0	20

Källa: Institutet för hälsa och välfärd, TEAviisari

Barn, yngre tonåringar och barnfamiljer

Övervikt och svag fysisk funktionsförmåga bland barn och ungdomar väcker oro

Det finns mycket som är positivt i vardagen för barn och yngre tonåringar i Lovisa. När man jämför resultaten av enkäten Hälsa i skolan 2023 med genomsnittet för landet som helhet visar de mest positiva resultaten i Lovisa bland annat att eleverna i årskurs 4 och 5 har goda empatifärdigheter och möjligheter att påverka skolmältiderna.

Samtidigt finns det mycket i barns och yngre tonåringars liv i Lovisa som väcker oro då man jämför resultaten med genomsnittet för Östra Nylands välfärdsområde och landet som helhet. Andelen elever i årskurs 4 och 5 som ägnar sig åt ett fritidsintresse minst en dag i veckan (2023) är mindre (81,9 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (88,5 %) och hela landet (88,8 %). Andelen elever i årskurs 5 med svag fysisk funktionsförmåga har minskat mellan 2021 (53,8 %) och 2024 (44,9 %), men är fortfarande högre än i Östra Nylands välfärdsområde (36,4 %) och landet som helhet (35,8 %). Å andra sidan är det positivt att andelen elever i årskurs 4 och 5 som rör på sig minst en timme per dag (2023) ligger på samma nivå som genomsnittet för hela landet (43 %) och är aningen högre än genomsnittet för Östra Nylands välfärdsområde (36,4 %).

Övervikt (%) bland 2-6-åringar (2023) är klart vanligare (25,6 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (20,6 %) och landet som helhet (19,4 %). Övervikt (%) bland 7-12-åringar (2023) är aningen vanligare (24,7 %) än i Östra Nylands välfärdsområde (21,7 %) och landet som helhet (22,3 %).

Frågor personalen lyft fram om vardagen inom tjänsterna

Inom småbarnspedagogiken, i förskolan och på årskurs 1-6 äter barnen bra, för alla äter tillsammans. Elevernas arbetsförhållanden är fungerande inom den grundläggande utbildningen. Simklubbar för barn är populära, men barnens allmänna simkunskaper har försämrats. Barnens deltagande i idrottsaktiviteter är lägre; till exempel har antalet deltagare i idrottsföreningar minskat. Familjernas gemensamma motionerings- och utomhusaktiviteter har minskat; bland annat har de grundläggande fysiska färdigheterna försämrats. Sociala medier skapar stress för yngre tonåringar och har en negativ inverkan på levnadsvanorna och välbefinnandet som helhet. En del barn och ungdomar saknar gränser satta av vårdnadshavarna, och vårdnadshavarna skyfflar över ansvaret på andra. Utövandet av hobbyer bland barn har polariserats; vissa har många och mångsidiga fritidsintressen medan andra helt saknar fritidsintressen.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021-2025, Barn, yngre tonåringar och barnfamiljer

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Fritidsintresse minst en dag i veckan, % av eleverna i årskurs 4 och 5, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	82,3 (2021), 81,9 (2023) pojkar 80,5 (2021), 80,6 (2023) flickor 85 (2021), 82,9 (2023)	88,5 (2023)	88,8 (2023)
Barn och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVE!-mätningen), procent av eleverna i årskurs 5 med svag fysisk funktionsförmåga, Källa:	53,8 (2021), 50,4 (2022), 48,3 (2023) 44,9 (2024) pojkar 45,5 (2024), flickor 44,3 (2024)	36,4 (2024)	35,8 (2024)

MOVE!-systemets nationella register			
-------------------------------------	--	--	--

Kompletterande indikatorer, Motionsaktivitet bland barn och yngre tonåringar

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 4 och 5, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	37,2 (2021), 43 (2023) pojkar 37,2 (2021), 51,4 (2023) flickor 36,7 (2021), 36,4 (2023)	40,1 (2023)	43 (2023)

De positivaste och mest oroväckande resultaten från enkäten Hälsa i skolan 2023

De fem positivaste resultaten i relation till tidigare information som samlats	Elever i årskurs 4 och 5 i Lovisa
Motionerar minst en timme per dag	37,2 (2021), 43,0 (2023)
En bra dialog med föräldrarna	50,8 (2021), 56,3 (2023)
Äter inte frukost varje vardagsmorgon	33,6 (2021), 29,1 (2023)
Borstar tänderna mer sällan än två gånger per dag	37,9 (2021), 32,0 (2023)
Har försökt tillbringa mindre tid på nätet, men har inte lyckats	43,8 (2021), 39,0 (2023)

De fem mest oroväckande resultaten i relation till tidigare information som samlats	Elever i årskurs 4 och 5 i Lovisa
Den mobbade eller mobbaren har berättat om mobbningen för vuxna på skolan: mobbningen har upphört eller minskat	57,4 (2021), 41,3 (2023)
Under hälsoundersökningen diskuterades frågor som är viktiga	69,1 (2021), 57,4 (2023)
Upplevt sexuella kommentarer, förslag, har fått meddelanden eller fått se bildmaterial under året	7,4 (2021), 16,9 (2023)
Möjlighet att prata i skolan med en vuxen om sådant som tynger sinnet	67,6 (2021), 58,3 (2023)
Klassens elever trivs bra tillsammans ofta	71,5 (2021), 58,2 (2023)

De fem positivaste resultaten i relation till resultatet för landet som helhet	Elever i årskurs 4 och 5 i Lovisa	Elever i årskurs 4 och 5 i hela landet
Har varit med och planerat skolmåltider	64,7 (2023)	54,9 (2023)
Har inte deltagit i mobbning av andra elever	87,8 (2023)	81,0 (2023)
Olycksfall i skolan eller på vägen till eller från skola under läsåret	34,4 (2023)	41,9 (2023)
God empatisk förmåga	60,8 (2023)	57,2 (2023)
Utsatts för mobbning i skolan av en vuxen i skolan under denna årskurs	10,7 (2023)	10,7 (2023)

De fem mest oroväckande resultaten i relation till resultatet för landet som helhet	Elever i årskurs 4 och 5 i Lovisa	Elever i årskurs 4 och 5 i hela landet
Den mobbade eller mobbaren har berättat om mobbningen för vuxna på skolan: mobbningen har upphört eller minskat	41,3 (2023)	60,7 (2023)
Under hälsoundersökningen diskuterades frågor som är viktiga	57,4 (2023)	72,2 (2023)
Under hälsoundersökningen känns det tryggt för barnet att berätta om saker som berör hen	52,8 (2023)	67,6 (2023)
Hälsogranskningen är personlig och diskuterande	27,6 (2023)	43,1 (2023)
Ägnar sig åt ett fritidsintresse minst en dag i veckan	81,9 (2023)	88,8 (2023)

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Välfärdssituation

--	--	--	--

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Barnfamiljer som långvarigt fått utkomststöd, % av barnfamiljerna, Källa: Utkomststödsregistret (Institutet för hälsa och välfärd)	2,1 (2021), 1,9 (2022), 1,5 (2023)	1,4 (2023)	2,6 (2023)
Trångboddna bostadshushåll med barn, % av alla bostadshushåll med barn, Källa: Bostäder och boendeförhållanden (Statistikcentralen)	28,4 (2021), 28,2 (2022), 28,2 (2023)	26 (2023)	28 (2023)
Förekomsten av övervikt (inkl. fetma) (%) bland 2-6-åringar, Källa: Statistik om primärvård (Institutet för hälsa och välfärd)	26,5 (2021), 28,1 (2022), 25,6 (2023)	20,6 (2023)	19,4 (2023)
Förekomsten av övervikt (inkl. fetma) (%) bland 7-12-åringar, Källa: Statistik om primärvård (Institutet för hälsa och välfärd)	25,4 (2021), 27,5 (2022), 24,7 (2023)	21,7 (2023)	22,3 (2023)
Barns och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVEI-mätningen), procent av eleverna i årskurs 5 med svag fysisk funktionsförmåga, Källa: MOVEI-systemets nationella register	53,8 (2021), 50,4 (2022), 48,3 (2023), 44,9 (2024) pojkar 45,5 (2024), flickor 44,3 (2024)	36,4 (2024)	35,8 (2024)
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-), Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	11,5 (2021), 15,4 (2023) pojkar 7,5 (2021), 12,3 (2023) flickor 15,4 (2021), 17,9 (2023)	12,3 (2023)	11,3 (2023)
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 4 och 5, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	84,2 (2021), 82,8 (2023) pojkar 87,4 (2021), 92 (2023) flickor 80,3 (2021), 75,4 (2023)	84 (2023)	85,1 (2023)
Mobbats i skolan minst en gång i veckan, % av eleverna i årskurs 4 och 5, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	6,3 (2021), 7,1 (2023) pojkar 4,4 (2021), 7,1 (2023) flickor 8,4 (2021), 7,1 (2023)	9,2 (2023)	8,6 (2023)
Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	17,1 (2021), 19 (2023) pojkar 19,1 (2021), 18,8 (2023) flickor 15 (2021), 19,3 (2023)	17,3 (2023)	15,8 (2023)

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll i välfärdsberättelsen, Vidtagna åtgärder i kommunen (faktorer som hänför sig till hälsa och välfärd)

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Barn i småbarnspedagogisk verksamhet, % av 1-6-åringar (inkl. kommunala och privata aktörer inom småbarnspedagogik), Källa: Utbildningsstyrelsens statistiktjänst Vipunen och kommunens egna uppgifter	86,2 (2021), 88,2 (2022), 88,3 (2023), 90,9 (2024)		
Tillgänglighet till lågstadieskolor, barn i lågstadieålder, högst 2 km [%], Källa: Informationstjänsten för livsmiljön Liiteri (Finlands miljöcentral SYKE).	70 (2021), 66,4 (2022), 68,6 (2023)	77 (2022)	80,9 (2022)

Ungdomar och unga vuxna

Övervikt, svag fysisk funktionsförmåga och låg motionsaktivitet bland unga väcker oro

Det finns mycket som är positivt i vardagen för ungdomar och unga vuxna i Lovisa. När man jämför resultaten av enkäten Hälsa i skolan 2023 med genomsnittet för landet som helhet visar de mest positiva resultaten i Lovisa bland annat att det är vanligare att elever i årskurs 8 och 9 ägnar sig åt konst eller kultur och att andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som upplevt skolutmattning är lägre. Positivt är också till exempel möjligheterna för elever i årskurs 8 och 9 att påverka planeringen och genomförandet av raster och pauser samt möjligheterna för gymnasie-studerande att påverka skolans evenemang.

Samtidigt finns det mycket i barns och ungdomars liv i Lovisa som väcker oro då man jämför resultaten med genomsnittet för Östra Nylands välfärdsområde och landet som helhet. Andelen elever i årskurs 8 med svag fysisk funktionsförmåga har minskat mellan 2021 (52,9 %) och 2024 (48,1 %), men är fortfarande högre än i Östra Nylands välfärdsområde (38,9 %) och landet som helhet (40,4 %). Resultatet för pojkar på årskurs 8 i Lovisa är klart bättre (36,9 %) än för flickor (58,6 %). Det är oroväckande att andelen elever i årskurs 8 och 9 som utövar motion som ger andfåddhet högst en timme i veckan under fritiden (2023) är större (35,9 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (29,4 %) och hela landet (27,0 %). Det är oroväckande att andelen har ökat bland flickor i årskurs 8 och 9 mellan 2021 (32,2 %) och 2023 (39,2 %). Det är positivt att andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som utövar motion som ger andfåddhet högst en timme i veckan under fritiden (2023) har minskat mellan 2021 (39 %) och 2024 (23,3 %) och är 2023 lägre än i Östra Nylands välfärdsområde (24,6 %) och hela landet (25,8 %). Det är särskilt positivt att andelen har minskat bland gymnasieflickor mellan 2021 (43,2 %) och 2023 (22,2 %). Däremot är det oroväckande att andelen studerande i årskurs 1 och 2 i

gymnasiet som åker hela skolvägen med motorfordon (2023) är klart högre (34,4 %) jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (27,9 %) och hela landet (18,4 %). Andelen elever i årskurs 8 och 9 med övervikt (2023) uppgår till 21,3 % och är lite högre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (16,8 %) och hela landet (17,4 %). Andelen är högre bland pojkar (26,2 %) än bland flickor (17,8 %).

Utmaningarna med flickors välbefinnande och ungas riskfyllda användning av berusningsmedel samt risk för marginalisering väcker oro

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som upplever sig ha ett medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd har ökat på ett oroväckande sätt mellan 2021 (35,3 %) och 2023 (39,6 %) och är 2023 högre än i Östra Nylands välfärdsområde (31,5 %) och landet som helhet (26,6 %). Andelen är klart högre bland flickor (55,2 %) än bland pojkar (19,6 %). Andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som upplever sig ha ett medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd har minskat på ett positivt sätt mellan 2021 (35,4 %) och 2023 (27 %) och är 2023 lägre än i Östra Nylands välfärdsområde (29 %) men högre än i hela landet (25,2 %). Andelen är högre bland flickor (33,3 %) än bland pojkar (20,9 %).

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som för närvarande är nöjda med livet har minskat en aning på ett oroväckande sätt mellan 2021 (58,4 %) och 2023 (54,2 %) och är lägre än i Östra Nylands välfärdsområde (61,2 %) och landet som helhet (65,7 %). Andelen är klart lägre bland flickor (40,8 %) än bland pojkar (73,5 %). Andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som för närvarande är nöjda med livet har ökat en aning på ett positivt sätt mellan 2021 (60,5 %) och 2023 (65,6 %) och ligger på samma nivå i jämförelsen mellan områdena, men andelen är klart lägre bland flickor (48,9 %) än bland pojkar (81,8 %). Andelen elever i årskurs 8 och 9 med en väldigt svag upplevelse av delaktighet (2023) uppgår till 19,4 % och ligger på en lite högre nivå i jämförelsen mellan områdena. Andelen är klart högre bland flickor (29,2 %) än bland pojkar (6,2 %).

Andelen studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som har upplevt stark positiv psykisk hälsa under de senaste två veckorna (2023) har minskat en aning på ett oroväckande sätt mellan 2021 (25,5 %) och 2023 (23,7 %). Andelen har minskat klart mer bland gymnasiepojkar (32,4% 2021 -> 24,4% 2023) än bland gymnasieflickor (15,9% 2021 -> 13,3% 2023). Andelen elever i årskurs 8 och 9 som upplever måttlig eller svår ångest (23,7 % 2023) ligger på samma nivå i jämförelsen mellan områdena, men andelen har ökat bland pojkar (2,9 % 2021 -> 7,4 % 2023), medan andelen har minskat bland flickor (42,9 % 2021 -> 36 % 2023).

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som inte äter skollunch dagligen (2023) uppgår till 41,6 % och är lägre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (46 %) och högre jämfört med hela landet (38 %). Andelen är högre bland flickor (53,6 %) än bland pojkar (14,4 %). Andelen elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som inte äter skollunch dagligen (2023) uppgår till 38,2 % och är lägre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (40,4 %) och högre jämfört med hela landet (31,4 %). Andelen är högre bland flickor (46,7 %) än bland pojkar (27,9 %).

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som är ordentligt berusade minst en gång i månaden har ökat mellan 2021 (8 %) och 2023 (13,6 %) och ligger 2023 på samma nivå som i Östra Nylands välfärdsområde (13,7 %) och landet som helhet (8,8 %). År 2023 var andelen högre bland pojkar (17,8 %) än bland flickor (10,6 %). Andelen 18-24-åringar med risk för marginalisering (inte i arbete, studerar inte, inte i beväringstjänst) uppgick till 19,2 % år 2022 och är lite högre jämfört med Östra Nylands välfärdsområde (14,7 %) och hela landet (14,7 %). Andelen är högre bland pojkar (22,5 %) än bland flickor (14,4 %).

Frågor personalen lyft fram om vardagen inom tjänsterna

Det är positivt att det finns verkstadsverksamhet för unga i Lovisa i form av en lättillgänglig närtjänst för 18-28-åringar. När det gäller eleverna i årskurs 7-9 är det oroväckande att en del inte äter skolmat. I gymnasiet varierar antalet studerande under skolmåltiderna, eftersom de har en varierande läsordning. Utomhusraster är frivilliga i högstadieskolorna. En del av eleverna tar sig till och från skolan med skolskjuts eller något annat motorfordon. Sociala medier skapar stress för ungdomarna och har en negativ inverkan på levnadsvanorna och välbefinnandet som helhet. En del av ungdomarna uppför sig likgiltigt i trafiken och kör till exempel för fort eller berusade. En del barn och ungdomar saknar gränser satta av vårdnadshavarna, och vårdnadshavarna skyfflar över ansvaret på andra. En liten del av vårdnadshavarna deltar inte i samarbetet mellan hem och skola.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021-2025, Ungdomar och unga vuxna

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (HYTE-koefficient)	35,3 (2021), 39,6 (2023) pojkar 24,1 (2021), 19,6 (2023) flickor 44,1 (2021), 55,2 (2023)	31,5 (2023)	26,6 (2023)
Ordentligt berusad minst en gång i månaden, % av eleverna i årskurs 8 och 9	8 (2021), 13,6 (2023) pojkar 7,8 (2021), 17,8 (2023) flickor 8,3 (2021), 10,6 (2023)	13,7 (2023)	8,8 (2023)
Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9	22,9 (2021), 21,3 (2023) pojkar 28 (2021), 26,2 (2023) flickor 19,6 (2021), 17,8 (2023)	16,8 (2023)	17,4 (2023)
Övervikt, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	16,9 (2021), 17,9 (2023)	17,8 (2023)	17,1 (2023)
Personer som fått sjukpension på grund av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, 16-24 år, % av befolkningen i motsvarande	1,9 (2021), 2 (2022), 1,9 (2023)	1 (2023)	1,2 (2023)

Ålder	Källa: Statistik över pensionstagarna i Finland (Pensionsskyddscentralen och FPA)		
Fritidsintresse minst en dag i veckan, % av eleverna i årskurs 8 och 9	95,5 (2021), 97 (2023) pojkar 93,1 (2021), 96,4 (2023) flickor 97,2 (2021), 97,4 (2023)	95,1 (2023)	95,2 (2023)
Fritidsintresse minst en dag i veckan, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	97,6 (2021), 96,7 (2023) pojkar 100 (2021), 97,7 (2023) flickor 95,5 (2021), 95,6 (2023)	96,9 (2023)	97,5 (2023)
Barn och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVE!-mätningen), procent av eleverna i årskurs 8 med svag fysisk funktionsförmåga, Källa: MOVE!-systemets nationella register	52,9 (2021), 44,6 (2022), 46,5 (2023) 48,1 (2024) pojkar 36,9 (2024), flickor 58,6 (2024)	38,9 (2024)	40,4 (2024)

Källa: Enkäten Hälsa i skolan (THL) om inget annat nämns

Kompletterande indikatorer, Motionsaktivitet bland ungdomar och unga vuxna

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 8 och 9	22,5 (2021), 20,3 (2023) pojkar 24,5 (2021), 20,4 (2023) flickor 21,4 (2021), 20,2 (2023)	24,8 (2023)	25,4 (2023)
Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	14,8 (2021), 12,2 (2023)	18,3 (2023)	19,5 (2023)
Utövar motion som ger andfåddhet högst en timme per vecka under fritiden, % av eleverna i årskurs 8 och 9	33,1 (2021), 35,9 (2023) pojkar 34 (2021), 31,6 (2023) flickor 32,2 (2021), 39,2 (2023)	29,4 (2023)	27,0 (2023)
Utövar motion som ger andfåddhet högst en timme per vecka under fritiden, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	39 (2021), 23,3 (2023) pojkar 34,2 (2021), 25,0 (2023) flickor 43,2 (2021), 22,2 (2023)	24,6 (2023)	25,8 (2023)
Åker hela skolvägen med motorfordon, % av eleverna i årskurs 8 och 9	19,6 (2023) pojkar 22,1 (2023), flickor 17,7 (2023)	17,1 (2023)	13,1 (2023)
Åker hela skolvägen med motorfordon, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	34,4 (2023) pojkar 31,8 (2023), flickor 37,8 (2023)	27,9 (2023)	18,4 (2023)

Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)

De positivaste och mest oroväckande resultaten från enkäten Hälsa i skolan 2023

De fem positivaste resultaten i relation till tidigare information som samlats	Elever i årskurs 8 och 9 i Lovisa
Av dem som har behövt stöd för bekymmer med sinnesstämningen och har fått hjälp: egna föräldrarna	71,8 (2021), 84,8 (2023)
Goda möjligheter att påverka ordnandet av evenemang i skolan	22,8 (2021), 38,9 (2023)
Av dem som har behövt stöd för lärande och skolgång och har fått hjälp: klassföreståndare	77,6 (2021), 86,5 (2023)
Av dem som har behövt stöd med välmåendet och har fått hjälp: skolkurator	61,9 (2021), 71,7 (2023)
Av dem som har behövt stöd med välmåendet och har fått hjälp: skolhälsovårdare	66,3 (2021), 75,5 (2023)

De fem mest oroväckande resultaten i relation till tidigare information som samlats	Elever i årskurs 8 och 9 i Lovisa
Känner till möjligheterna att utöva hobbyer i boendeområdet	52,9 (2021), 38,5 (2023)
Minderårigas alkoholinköp i detaljhandeln	1,0 (2021), 11,2 (2023)
Stämningen i lärgemenskapen är god	62,3 (2021), 44,4 (2023)
Av dem som har behövt stöd för bekymmer med sinnesstämningen och har fått hjälp: vänner och andra närstående	87,0 (2021), 75,8 (2023)
Av dem som har behövt stöd med välmåendet och har fått hjälp: lärare	74,6 (2021), 63,5 (2023)

De fem positivaste resultaten i relation till resultatet för landet som helhet	Elever i årskurs 8 och 9 i Lovisa	Elever i årskurs 8 och 9 i hela landet
Ägnar sig åt konst eller kultur på eget initiativ minst varje vecka på fritiden	32 (2023)	25,9 (2023)
Ägnar sig åt konst eller kultur minst en dag i veckan	54,3 (2023)	47,2 (2023)
Minderårigas anskaffande av alkoholdrycker genom förmedling	79,8 (2023)	85,6 (2023)
Goda möjligheter att påverka rasterna eller planeringen av dem	30,1 (2023)	24,3 (2023)
Utsatts för mobbning i skolan av en vuxen i skolan under detta läsår	11,4 (2023)	16,8 (2023)

De fem mest oroväckande resultaten i relation till resultatet för landet som helhet	Elever i årskurs 8 och 9 i Lovisa	Elever i årskurs 8 och 9 i hela landet
Känner till möjligheterna att utöva hobbyer i boendeområdet	38,5 (2023)	54 (2023)
Upplever hälsotillståndet medelmåttigt eller dåligt	39,6 (2023)	26,6 (2023)
Under hälsoundersökningen känns det tryggt för den unga att berätta om saker som berör hen	50,6 (2023)	66,0 (2023)
Hälsogranskningen är personlig och diskuterande	43,3 (2023)	57,4 (2023)
Nöjd med livet för närvarande	54,2 (2023)	65,7 (2023)

De fem positivaste resultaten i relation till tidigare information som samlats	Studenter i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Lovisa
Skolutmattning	25,9 (2021), 7,8 (2023)
Har upplevt diskriminering i skolan eller på fritiden	29,3 (2021), 14,4 (2023)
Utövar motion som ger andfåddhet högst 1 h i veckan under fritiden	39,0 (2021), 23,3 (2023)
Goda möjligheter att påverka ordnandet av evenemang i skolan	31,7 (2021), 59,6 (2023)
Skollunchen har hög kvalitet	35,4 (2021), 55,1 (2023)

De fem mest oroväckande resultaten i relation till tidigare information som samlats	Studenter i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Lovisa
Under hälsoundersökningen beaktades svararens åsikter	93,5 (2021), 81,1 (2023)
Anser att hobbyplatserna ligger för långt borta	22,2 (2021), 34,1 (2023)
Anser att hobbyer som intresserar är för dyra	13,4 (2021), 25,0 (2023)
Känner att andra människor behöver honom/henne	68,3 (2021), 55,1 (2023)
Borstar tänderna mer sällan än två gånger per dag	24,4 (2021), 32,6 (2023)

De fem positivaste resultaten i relation till resultatet för landet som helhet	Studenter i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Lovisa	Studenter i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i hela landet
Upplevt störande sexuella förslag eller sexuellt ofredande under året	14,6 (2023)	31,3 (2023)
Upplevt sexuellt ofredande per telefon eller på internet under året	11,5 (2023)	24,2 (2023)
Skolutmattning	7,8 (2023)	17,5 (2023)
Upplevt sexuellt ofredande i en offentlig lokal under året	6,7 (2023)	17,4 (2023)
Goda möjligheter att påverka ordnandet av evenemang i skolan	59,6 (2023)	45,6 (2023)

De fem mest oroväckande resultaten i relation till resultatet för landet som helhet	Studenter i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Lovisa	Studenter i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i hela landet
---	--	---

Nykterhet	24,4 (2023)	41,9 (2023)
Ingår i en grupp eller en gemenskap som är viktig för honom/henne	61,1 (2023)	73,2 (2023)
Ägnar sig åt konst eller kultur på eget initiativ minst varje vecka på fritiden	22,7 (2023)	32,8 (2023)
Minderårigas anskaffande av alkoholdrycker inom familjekretsen	49,1 (2023)	39,2 (2023)
Goda möjligheter att påverka planeringen av skolarbetet	34,4 (2023)	48,1 (2023)

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll i välfärdsberättelsen, Vidtagna åtgärder i kommunen (faktorer som hänför sig till hälsa och välfärd), målgrupp både yngre tonåringar och ungdomar

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Procentandelen av skolor där lärarens skriftliga bedömning om hur eleven klarar sig och mår i skolan ingår i den omfattande hälsoundersökningen, Källa: TEAvisari (Institutet för hälsa och välfärd)	83 (2021), 92 (2023)	36	66
Inspektion av hur man främjar hälsosamhet och säkerhet i skolmiljön samt välbefinnande i skolgemenskapen (HYTE-koefficient), Källa: TEAvisari (Institutet för hälsa och välfärd)	100 (2021), 100 (2022), 93 (2023)	91	91
I skolan iakttas Statens näringsdelegations skolmatsrekommendationer i fråga om skolluncher och mellanmål (HYTE-koefficient), Källa: TEAvisari (Institutet för hälsa och välfärd)	78 (2021), 78 (2022), 17 (2023)	13	12
Ungdomsväsandets tjänster 1. ungdomstjänsternas procentuella andel av kommunens budget, ungdomstjänsternas nettokostnader 2. det kommunala ungdomsväsandets årsverken totalt Från och med 2022 innehåller siffrorna också personalen inom uppsökande ungdomsarbete och på ungdomsverkstäder. 3. tillgängligheten till olika ungdomstjänster i kommunen. Källa: Statistik över ungdomsarbetet i Finland	1. 298 499 (2023) 2. totalt antal årsverken inom kommunens ungdomsväsande 8,3 (2021), 11,3 (2022), 11,3 (2023) 3. I Lovisa har det under 2021–2024 tillhandahållits • öppet ungdomsarbete/kollektivt ungdomsarbete • inriktat ungdomsarbete och specialungdomsarbete • ungdomsarbete i skolorna (upphör 2024) • stödtjänster för ungas medborgarverksamhet Från och med 2022 tillhandahålls dessutom • ungdomsarbete i läroanstalter på andra stadiet Från och med 2023 tillhandahålls dessutom • internationellt ungdomsarbetestödtjänster för ungdomsorganisationer • stödtjänster för informella ungdomsgrupper		1. - 2. Medeltal 8,3 3. -

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Välfärdssituation

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Personer som riskerar att marginaliseras (inte i arbete, studerar inte, inte i beväringstjänst) i åldern 18–24-år, % av jämnåriga, Källa: Sysselsättningsstatistik (Statistikcentralen)	21,7 (2021), 19,2 (2022) män 24,6 (2021), 22,5 (2022) kvinnor 17,5 (2021), 14,4 (2022)	14,7 (2022)	14,7 (2022)
Förekomsten av övervikt (inkl. fetma) (%) bland 13–16-åringar, Källa: Statistik om primärvård (Institutet för hälsa och välfärd)	30,3 (2021), 26,6 (2022), 25,2 (2023)	22,4 (2023)	23,5 (2023)
Äter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 8 och 9	46,1 (2021), 41,6 (2023) pojkar 43,9 (2021), 25,5 (2023) flickor 48,3 (2021), 53,6 (2023)	46 (2023)	38 (2023)
Äter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	29,6 (2021), 38,2 (2023) pojkar 27,5 (2021), 27,9 (2023) flickor 31,8 (2021), 46,7 (2023)	40,4 (2023)	31,4 (2023)

	Flickor 31,8 (2021), 40,7 (2023)		
Barns och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVE!-mätningen), procent av eleverna i årskurs 8 med svag fysisk funktionsförmåga, Källa: MOVE!-systemets nationella register	52,9 (2021), 44,6 (2022), 46,5 (2023), 48,1 (2024) pojkar 36,9 (2024), flickor 58,6 (2024)	38,2 (2024)	40,4 (2024)
Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningspel, % av eleverna i årskurs 8 och 9	6,3 (2021), 11,8 (2023)	11,9 (2023)	7,7 (2023)
Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningspel, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	8,5 (2021), 2,2 (2023)	10,6 (2023)	7,2 (2023)
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 8 och 9	35,3 (2021), 39,6 (2023) pojkar 24,1 (2021), 19,6 (2023) flickor 44,1 (2021), 55,2 (2023)	31,5 (2023)	26,6 (2023)
Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	35,4 (2021), 27 (2023) pojkar 28,9 (2021), 20,9 (2023) flickor 40,9 (2021), 33,3 (2023)	29 (2023)	25,2 (2023)
Upplevt en stark, positiv mental hälsa under de två senaste veckorna, % av eleverna i årskurs 8 och 9	21 (2021), 15,1 (2023) pojkar 31,4 (2021), 28,6 (2023) flickor 13,1 (2021), 5,0 (2023)	20,5 (2023)	22,5 (2023)
Upplevt stark, positiv mental hälsa under de två senaste veckorna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	25,5 (2021), 23,7 (2023) pojkar 32,4 (2021), 24,4 (2023) flickor 15,9 (2021), 13,3 (2023)	23,6 (2023)	21,4 (2023)
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 8 och 9	25,5 (2021), 23,7 (2023) pojkar 2,9 (2021), 7,4 (2023) flickor 42,9 (2021), 36 (2023)	23,6 (2023)	21,4 (2023)
Måttlig eller svår ångest, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	24,4 (2021), 17,6 (2023)	23 (2023)	21,1 (2023)
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 8 och 9	58,4 (2021), 54,2 (2023) pojkar 73,1 (2021), 73,5 (2023) flickor 47,9 (2021), 40,8 (2023)	61,2 (2023)	65,7 (2023)
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	60,5 (2021), 65,6 (2023) pojkar 73,7 (2021), 81,8 (2023) flickor 48,8 (2021), 48,9 (2023)	63,9 (2023)	66,9 (2023)
Väldig svag upplevelse av delaktighet, % av eleverna i årskurs 8 och 9	18,1 (2021), 19,6 (2023) pojkar 13,5 (2021), 6,2 (2023) flickor 21,4 (2021), 29,2 (2023)	15,8 (2023)	12,3 (2023)
Mobbats i skolan minst en gång i veckan, % av eleverna i årskurs 8 och 9	5,8 (2021), 9,3 (2023) pojkar 5,6 (2021), 9,1 (2023) flickor 6,1 (2021), 9,5 (2023)	8,5 (2023)	7,9 (2023)
Mobbats i skolan minst en gång i veckan, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	2,4 (2021), 1,1 (2023)	2,1 (2023)	1,7 (2023)
Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9	11,6 (2021), 12,1 (2023) pojkar 8,7 (2021), 11,0 (2023) flickor 13,9 (2021), 13,0 (2023)	14,1 (2023)	12,3 (2023)
Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet	4,9 (2021), 3,3 (2023)	7,3 (2023)	7,6 (2023)

Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd) om inget annat nämns

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll i välfärdsberättelsen, Vidtagna åtgärder i kommunen (faktorer som hänför sig till hälsa och välfärd)

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Läroinrättningens fysiska arbetsförhållanden som stört studierna, % av eleverna i klasserna 8 och 9, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	16,6 (2023) pojkar 12,7 (2023) flickor 19,6 (2023)	32	25,6
Läroinrättningens fysiska			

arbetsförhållanden som stört studierna, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet, Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)	5,6 (2023)	14,8	13,1
---	------------	------	------

Personer i arbetsför ålder

Frågor personalen lyft fram om vardagen inom tjänsterna

Det är positivt att långtidsarbetslösheten inte ökade just alls trots det försämrade sysselsättningsläget. Befolkningen i arbetsför ålder har större frihet att välja utbildning och bättre möjligheter att byta bransch. Denna befolkningsgrupps intresse för vinterbad, cykling och att röra sig i naturen har ökat.

De nedskärningar av förmåner som riktats mot målgruppen och de lagändringar som begränsar serviceutbudet, till exempel begränsningarna för lönesubventioner, är oroväckande. Sysselsättningssituationen har försämrats och antalet lediga arbetsplatser har minskat. Förändringarna i lönesubventionerna har en inverkan på tredje sektorns verksamhet och möjligheter att sysselsätta i synnerhet personer med en svag arbetsmarknadsposition. Personer i arbetsför ålder har för höga förväntningar på arbetslivet och sina egna prestationer. Därtill upplever personer i arbetsför ålder att de inte har tillräckligt med tid för att röra på sig. Vardags- och nyttomotionen har minskat.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021-2025, Personer i arbetsför ålder

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
25-64-åriga sjukpensionstagare, % av befolkningen i motsvarande ålder, Källa: Statistik över pensionstagarna i Finland (Pensionsskyddscentralen och FPA)	7,1 (2021), 7 (2022), 6,8 (2023)	4,8 (2023)	6 (2023)
25-64-åriga mottagare av sjukdagpenning / 1 000 i samma åldrar, Källa: Statistik över sjukdagpenning (FPA)	120 (2021), 232,9 (2022) 128,8 (2023)	122,6 (2023)	122,9 (2023)
Personer i åldrarna 25-64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa / 1 000 i samma åldrar, Källa: Statistik över sjukdagpenning (FPA)	23,2 (2021), 27,4 (2022), 32,9 (2023)	28,5 (2023)	32,3 (2023)
25-64-åriga långvariga mottagare av utkomststöd, % av befolkningen i samma ålder, Källa: Utkomststödsregistret (Institutet för hälsa och välfärd)	2 (2021), 1,8 (2022), 1,5 (2023)	1,6 (2023)	2,4 (2023)
Personlig hjälpstjänst, klienter i åldrarna 18-64 år under året / 100 000 i samma åldrar, Källa: Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster (Institutet för hälsa och välfärd)	293 (2021), 412,3 (2022), 521,6 (2023)	564,7 (2023)	546,9 (2023)
Service som stöder rörligheten för personer med grav funktionsnedsättning, klienter under året / 100 000 invånare, Källa: Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster (Institutet för hälsa och välfärd)	1 536,6 (2021), 1 448,4 (2022), 1 500,9 (2023)	1 43,6 (2023)	1 543,4 (2023)

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Välfärdssituation

Indikator	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Svårssysselsatta (strukturell arbetslöshet), % av 15-64-åringarna, Källa: Arbetsförmedlingsstatistik (Arbets- och näringsministeriet)	7 (2021), 5,9 (2022), 4,7 (2023)	3,9 (2023)	4,2 (2023)
Invaliditetsindex, åldersstandardiserat, Källa: Statistik över arbetsmarknadsstatistik i Finland			

Arbetspensionstagare i rymnanu (Pensionsskyddscentralen), Statistik över sjukdagpenningar (FPA), Statistik över FPA-rehabilitering (FPA)	101,6 (2022)	77,6 (2022)	100 (2022)
--	--------------	-------------	------------

Äldre personer

Frågor personalen lyft fram om vardagen inom tjänsterna

Seniorer som är i god form deltar aktivt i ledd motionsverksamhet och motionerar på egenhand. Seniorerna rör mångsidigt på sig och hålls i god form längre än tidigare. Äldre personer vars funktionsförmåga har försämrats deltar inte i ledd gruppverksamhet.

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021-2025, Äldre personer

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Ensamboende i åldrarna 75 år och över, % av bostadsbefolkningen i samma ålder, Källa: Bostäder och boendeförhållanden (Statistikcentralen)	45,7 (2021), 45,1 (2022), 44,9 (2023)	42,1 (2023)	45,3 (2023)
Klienter i åldrarna 75 år och över inom regelbunden hemvård, % av befolkningen i samma ålder, Källa: Hemvårdsstatistik (Institutet för hälsa och välfärd)	16,6 (2021), 15,8 (2022), 16,2 (2023)	14,8 (2023)	13,9 (2023)
Stöd för närståendevård, personer i åldrarna 65 år och över som vårdats under året, % av befolkningen i samma ålder, Källa: Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster (Institutet för hälsa och välfärd)	2 (2021), 2,4 (2022), 0,9 (2023)	1,6 (2023)	2,5 (2023)
Vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år / 10 000 personer i samma ålder, Källa: Statistik över specialiserad sjukvård (Institutet för hälsa och välfärd)	246,6 (2021), 359,4 (2022), 342,9 (2023)	293,9 (2023)	332,3 (2023)

Indikatorn för serviceboende med heldygnsvård för äldre personer har inte uppdaterats sedan 2022. Uppgifterna har tillagts i årsöversikterna 2022 och 2023, men de har inte lagts till i denna välfärdsberättelse.

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Välfärdssituation

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Ensamboende i åldrarna 75 år och över, % av bostadsbefolkningen i samma ålder, Källa: Bostäder och boendeförhållanden (Statistikcentralen)	45,7 (2021), 45,1 (2022), 44,9 (2023)	42,1 (2023)	45,3 (2023)
Stöd för närståendevård, personer i åldrarna 75 år och över som vårdats under året, % av befolkningen i samma ålder, Källa: Statistik över verksamhetsuppgifter om sociala tjänster (Institutet för hälsa och välfärd)	3,1 (2021), 4,6 (2022), 1,4 (2023)	2,7 (2023)	4,1 (2023)
Vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år / 10 000 personer i samma ålder, Källa: Statistik över specialiserad sjukvård (Institutet för hälsa och välfärd), Statistik om primärvård (Institutet för hälsa och välfärd)	246,6 (2021), 359,4 (2022), 342,9 (2023)	293,9 (2023)	332,3 (2023)
Dagligvaruhandelns tillgänglighet, äldre personer, högst 500 m [%], Källa: Informationstjänsten för livsmiljön Liiteri (Finlands miljöcentral SYKE)	36,5 (2021), 37 (2022), 36,8 (2023)	29,3 (2023)	31,2 (2023)

Alla åldersgrupper

Frågor personalen lyft fram om vardagen inom tjänsterna

Användningen av bibliotekstjänster har återgått till nivån före coronaviruspandemin. Enligt biblioteksstatistiken lånar den finskspråkiga befolkningen mindre aktivt material och besöker mindre aktivt evenemang än den svenskspråkiga befolkningen. Orosmoment som kunder lyft fram gäller vikten av närtjänster, såsom bokbussen, och risken för att de inskränks. Den ringa kollektivtrafiken inom staden och till grannkommunerna gör det svårt för befolkningen att ta sig till platser, i synnerhet kvällstid till hobbyer eller arbetsskift. En del av invånarna kör eller åker med bil eller andra fordon till och med korta sträckor.

TEAvisari

Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar vartannat år in uppgifter om det arbete för att främja hälsa och välfärd som utförs inom kommunernas olika sektorer. Genom datainsamlingarna utreds till exempel åtgärder, resurser och tväradministrativ praxis. TEAvisari erbjuder kommunerna och välfärdsområdena stöd och information för att planera, genomföra och utvärdera verksamheten för att främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Med hjälp av verktyget kan man söka information och jämföra situationen i kommunen eller välfärdsområdet med hela landet inom sammanlagt sju olika verksamhetsområden.

Mer information: [Ingångssidan - TEAvisari - Benchmarkingsystem av hälsofrämjande aktivitet](#)

Indikatorer som följs upp i Lovisa under fullmäktigeperioden 2021-2025, Alla åldersgrupper

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Biblioteket, totalutlåning/invånarantal, Källa: Statistik för de allmänna biblioteken i Finland	7,96 (2021), 8,34 (2022), 9,08 (2023)	13 (2023)	15,01 (2023)
Främjande av kultur i kommuner - TEA, poäng	73 (2021), 72 (2023)	74	71
Främjande av motion och idrott i kommuner - TEA, poäng	66 (2022), 67 (2024)	66	69
Främjande av välbefinnande och hälsa i gymnasier - TEA, poäng	66 (2022)	56	65
Främjande av välbefinnande och hälsa i den grundläggande utbildningen - TEA, poäng	60 (2021), 65 (2023)	64	64
Främjande av välbefinnande och hälsa i kommunens ledning - TEA, poäng	73 (2021), 77 (2023)	79	84

Källa: TEAvisari (Institutet för hälsa och välfärd) om inget annat nämns

Enkät om välfärd

Under denna fullmäktigeperiod genomförde Lovisa stad årligen en välfärdsenkät för invånarna för att också få information om hur kommuninvånarna upplever sin välfärd till stöd för välfärdsarbetet. Lovisa stad och Lapträsk kommun genomförde enkäten gemensamt under 2021 och 2022. I Lovisa besvarades enkäten av 186 personer 2021, 478 personer 2022, 441 personer 2023 och 692 personer 2024. Av resultaten gjordes varje år en gemensam sammanställning över alla som besvarat enkäten. År 2023 upprättades dessutom en separat sammanställning över under 18-åringar och år 2024 sammanställningar enligt följande åldersgrupper: under 30-åringar, 30-64-åringar och 65 år och äldre. Resultatet av enkäterna har publicerats i sin helhet på [lovisa.fi](#) på sidan [Främjande av hälsa och välfärd - Lovisa stad](#).

Av de äldre personer som besvarade enkäten var en större andel mycket belåten med sin självkänsla jämfört med unga och personer i arbetsför ålder, och av de unga var en större andel mycket belåten med sitt hälsotillstånd jämfört med de övriga åldersgrupperna. Av de personer i arbetsför ålder som besvarade enkäten var endast 13 procent mycket belåten med sin ekonomiska situation, medan nästan var tredje av under 30-åringarna och dem som fyllt 65 år var det. Av de personer i arbetsför ålder som besvarat enkäten var endast en femtedel belåtna med sitt liv som helhet, medan en tredjedel av under 30-åringarna och dem som fyllt 65 år var det.

Fler än var tredje av de under 30-åringar som besvarat enkäten besöker inte alls biblioteket, museer eller andra motsvarande platser och var fjärde deltar aldrig i kultur- eller idrottsevenemang eller andra evenemang. Av personer i arbetsför ålder och pensionerade besöker färre än var femte inte alls platserna i fråga och deltar inte heller i evenemang. Enligt statistiken för de allmänna biblioteken i Finland har den totala utlåningen i förhållande till invånarantalet ökat en aning under de senaste åren, men den är lägre än för Östra Nylands välfärdsområde och landet som helhet.

Under fullmäktigeperioden skedde en särskilt positiv förändring totalt sett i svaren från alla åldersgrupper gällande upplevelsen av delaktighet. Av alla som besvarade välfärdsenkäten upplevde endast 13,6 procent 2024 och rentav 28,5 procent 2021 att de inte alls kan påverka frågor som berör

dem i sin hemkommun.

17,3 procent av under 30-åringarna upplevde att deras hemort erbjuder väldigt många möjligheter till ett gott liv i framtiden, men av personerna i arbetsför ålder endast 7 procent och av dem som fyllt 65 år endast 4,8 procent.

Kompletterande indikatorer, Urval av resultaten av Lovisa stads enkät om välfärd 2021-2024

Indikatorer	Alla åldersgrupper sammanlagt	Under 30-åringar	30-64-åringar	Över 65-åringar
Mycket belåten med sin självkänsla, % av dem som besvarat enkäten	25,8 (2021), 23,6 (2022), 26,3 (2023), 21,4 (2024)	18,4 (2024)	22,9 (2024)	26 (2024)
Mycket belåten med sitt hälsotillstånd, % av dem som besvarat enkäten	11,8 (2021), 20,1 (2022), 17,2 (2023), 18,5 (2024)	27,7 (2024)	10,7 (2024)	8,9 (2024)
Mycket belåten med sin förmåga att övervinna svårigheter som hen möter i livet, % av dem som besvarat enkäten	20,43 (2021), 16,5 (2022), 20,2 (2023), 18,9 (2024)	16,6 (2024)	22,9 (2024)	18,5 (2024)
Mycket belåten med antalet vänner hen kan lita på, % av dem som besvarat enkäten	27,4 (2021), 32,6 (2022), 32,2 (2023), 30,3 (2024)	34 (2024)	28 (2024)	25,4 (2024)
Mycket belåten med sin familj (sina närstående), % av dem som besvarat enkäten	55,9 (2021), 55,2 (2022), 54 (2023), 51,9 (2024)	52,1 (2024)	51,4 (2024)	52,1 (2024)
Mycket belåten med hur hen klarar sig i vardagen, % av dem som besvarat enkäten	31,2 (2021), 29,7 (2022), 31,1 (2023), 28,9 (2024)	25,9 (2024)	30,8 (2024)	32,9 (2024)
Mycket belåten med sin ekonomiska situation, % av dem som besvarat enkäten	14,5 (2021), 24,9 (2022), 23,8 (2023), 23,6 (2024)	28 (2024)	13,6 (2024)	28,1 (2024)
Mycket belåten med sina boendeförhållanden, % av dem som besvarat enkäten	40,9 (2021), 45,8 (2022), 46,5 (2023), 42,6 (2024)	46,4 (2024)	35,5, (2024)	44,5 (2024)
Mycket belåten med hur hen utvecklar sina styrkor (t.ex. genom hobbyer som hen gillar), % av dem som besvarat enkäten	14,5 (2021), 28,6 (2022), 30,4 (2023), 28,5 (2024)	33,7 (2024)	21,5 (2024)	26,7 (2024)
Mycket belåten med sitt liv som helhet, % av dem som besvarat enkäten	22,6 (2021), 24,3 (2022), 30,2 (2023), 26,9 (2024)	29,2 (2024)	21,5 (2024)	29,4 (2024)

Indikatorer	Alla åldersgrupper sammanlagt	Under 30-åringar	30-64-åringar	Över 65-åringar
Besöker inte alls biblioteket, museer eller andra motsvarande ställen, % av dem som besvarat enkäten (2023-)	20,4 (2023), 26,1 (2024)	35,4 (2024)	17,8 (2024)	17,2 (2024)
Deltar inte i kultur- eller idrottsevenemang eller andra evenemang, % av dem som besvarat enkäten (2023-)	17 (2023), 19,1 (2024)	25,4 (2024)	12,3 (2024)	14,6 (2024)
Gör inte alls saker som hen tycker om, % av dem som besvarat enkäten	2,7 (2021), 2,3 (2022), 0,5 (2023), 1,5 (2024)	2,1 (2024)	9 (2024)	7 (2024)
Idrottar/motionerar inte alls varje vecka, % av dem som besvarat enkäten	9,7 (2021), 5,7 (2022), 3,4 (2023), 5,9 (2024)	5,1 (2024)	6,6 (2024)	6,9 (2024)
Tar inte alls paus från stillasittande/stillastående, % av dem som besvarat enkäten (2024-)	5,7 (2024)	7,4 (2024)	2,8 (2024)	6,2 (2024)
Äter inte alls hälsosamt, % av dem som besvarat enkäten	2,2 (2021), 2,5 (2022), 2 (2023), 2,2 (2024)	3,6 (2024)	5 (2024)	1,4 (2024)
Sover inte alls tillräckligt, % av dem som	2,2 (2024)	4,2 (2024)	2,4 (2024)	2,1 (2024)

	3,2 (2024)	4,2 (2024)	2,4 (2024)	2,1 (2024)
besvarat enkäten (2024-)				
Sköter inte alls om sin hälsa, % av dem som besvarat enkäten	0,5 (2021), 2,7 (2022), 1,4 (2024), 1,6 (2024)	2,7 (2024)	0 (2024)	1,4 (2024)
Kan inte alls tillbringa tid tillsammans med människor hen gillar, % av dem som besvarat enkäten	4,3 (2021), 3,6 (2022), 1,4 (2023), 2,3 (2024)	2,4 (2024)	1,9 (2024)	2,7 (2024)

Indikatorer	Alla åldersgrupper sammanlagt	Under 30-åringar	30-64-åringar	Över 65-åringar
Upplever inte alls att hen kan påverka frågor som berör hen i sin hemkommun, % av dem som besvarat enkäten	28,5 (2021), 20,9 (2022), 16,3 (2023), 13,6 (2024)	14,6 (2024)	12,2 (2024)	15,2 (2024)
Personens hemort erbjuder hen möjlighet till ett gott liv i framtiden, % av dem som besvarat enkäten	19,4 (2021), 12,8 (2022), 17 (2023), 11,5 (2024)	17,3 (2024)	7 (2024)	4,8 (2024)
Är mycket lycklig med tanke på allt, % av dem som besvarat enkäten	11,8 (2021), 16,1 (2022), 23,4 (2023), 22,3 (2024)	25,6 (2024)	16,8 (2024)	22,6 (2024)
Är mycket olycklig med tanke på allt, % av dem som besvarat enkäten	2,2 (2021), 4 (2022), 1,4 (2023), 2,4 (2024)	4,8 (2024)	0 (2024)	0 (2024)

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Välfärdssituation

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Användning av stimulerande droger i områden som hör till avloppsnät, mg/1 000 invånare/dag (finländska städer med närområden), Källa: Undersökning av avloppsvatten (Institutet för hälsa och välfärd)			
Användning av droger mäts inte i Lovisa.			
Användning av droger mäts under jämna år med prover från orenat avloppsvatten från de största städerna med närliggande områden. Insamlingen av prover 2012 omfattade Helsingfors, Esbo, Lahtis, Åbo, Tammerfors, Jyväskylä, Villmanstrand, Kuopio, Uleåborg och Rovaniemi med närliggande områden. Sedan 2014 har insamlingar genomförts förutom i de ovan nämnda områdena också i Kotka, Joensuu, Vasa och Nyslott. Undersökningarna omfattar sedan 2018 även Kouvola, Tavastehus, Björneborg, S:t Michel, Seinäjoki, Karleby, Kajana, Kemi och Mariehamn, sedan 2020 också Raumo, Jakobstad, Salo och Vichtis, och sedan 2024 Borgå, Vittis och Jämsä. Mer information (på finska): Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö			
Sjuklighetsindex, åldersstandardiserat, Källa: FPA och Institutet för hälsa och välfärd	97,1 (2021), 92,9 (2022)	90,4	100
Valdeltagande i kommunalvalen (%), Källa: Statistikcentralen	54,7 (2021)	56,7	55,1
Patienter som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 invånare, Källa: Statistik över specialiserad sjukvård (Institutet för hälsa och välfärd), Statistik om primärvård (Institutet för hälsa och välfärd)	98,7 (2021), 18,2 (2022), 93,7 (2023)	74,3	91,8
Antal personer som invalidiserats eller dött i trafikolycka, Använd källa: Statistikcentralen, vägtrafikolyckor Föreslagen källa: Institutet för Olycksinformation OTI (för de invalidiserades del visas alla som lämnat en anmälan till försäkringsbolaget och för de dödas del endast om det finns över 5 döda/år)	Skadade: 5 (2021), 10 (2022), 15 (2023) Döda: 1 (2021), 0 (2022), 2 (2023)		
Brott mot liv och hälsa som kommit till polisens kännedom / 1 000 invånare, Källa: Statistik över brott och tvångsmedel (Statistikcentralen)	4,9 (2021), 6,2 (2022), 5,7 (2023)	5,9	7,8
Egendomsbrott som kommit till polisens kännedom / 1 000 invånare, Källa: Statistik	27,1 (2021), 26,4 (2022), 24,5 (2023)	26,4	24,5

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll i välfärdsberättelsen, Vidtagna åtgärder i kommunen (faktorer som hänför sig till hälsa och välfärd)

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
Antal undervisningstimmar vid läroanstalter för fritt bildningsarbete / år, Källa: Utbildningsstyrelsens statistiktjänst Vipunen	10 635 (2019), 8 453 (2020), 6 491 (2021)		
Kulturtjänsternas tillgänglighet: bibliotek, museer och teatrar inom 3/10/20 km hemifrån, % av befolkningen, Källa: Kulturstatistik (Statistikcentralen)	Bibliotek 54,4 (3 km), 79 (10 km), 95 (20 km) Museum 43,1 (3 km), 68 (10 km), 89 (20 km) Finns ingen stadsteater Biograf 39,2 (3 km), 60,5 (10 km), 86 (20 km)		
Kommunen sänker tröskeln för deltagande i kulturlivet, Källa: TEAvisari (HYTE-koefficienten)	0 (2021), 0 (2023)	0	20
Invånare som bor inom 1 km från en hållplats för regelbunden kollektivtrafik, % av invånarna, Källa: Informationstjänsten för livsmiljön Liiteri (Finlands miljöcentral SYKE)	67,5 (2021)	78 (2021)	
Tillgänglighet till närområden som lämpar sig för rekreation, befolkning, högst 1 000 m [%], Källa: Informationstjänsten för livsmiljön Liiteri (Finlands miljöcentral SYKE)	100 (2018) den nyaste statistiken		
Utsläpp av primära finpartiklar (PM2.5, ton), Källa: Finlands miljöcentral	66t, 0,08t/km2 (2015), 55t, 0,066t/km2 (2020)	356,4t (2015), 260,4t, (2020)	
Antal personer som lider av buller, över 55 dB på dygnsnivå eller 50 dB nattetid (städer med mer än 100 000 invånare), Källa: Bullerutredningar som baserar sig på direktivet om omgivningsbuller	Bullerutredningar genomförs inte i Lovisa		
<p>Idrottsväsendets tjänster</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. antal idrottsplatser/1 000 invånare 2. idrottsväsendets verksamhetskostnader/invånare 3. investeringar i idrott/invånare 4. tillgänglighet till och behov av idrottsplatser 5. TEA-poäng för främjande av motion och idrott 6. Motionsgrupper som ordnas av kommunen Ja 100 poäng, Nej eller Okänt 0 poäng <ul style="list-style-type: none"> • för arbetslösa • för ungdomar unga som inte har en studieplats • för personer som behöver viktkontroll • för barn och ungdomar som inte deltar i idrottsföreningsverksamhet <p>Punkt 1-4 källa: Lipas.fi Jyväskylä universitet, datum 11.12.2024 Punkt 5-6 källa: TEAvisari (Institutet för hälsa och välfärd)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 10,43 2. 143 (2021), 147 (2022) 3. 4 (2021), 44 (2022) 4. - 5. 66 (2022), 67 (2024) 6. motions- och idrottsgrupper <ul style="list-style-type: none"> • 100 • 100 • 0 • 100 	<ol style="list-style-type: none"> 1. - 2. - 3. - 4. - 5. 66 (2024) 6. <ul style="list-style-type: none"> • 75 • 77 • 11 • 100 	<ol style="list-style-type: none"> 1. - 2. - 3. - 4. - 5. 69 (2024) 6. <ul style="list-style-type: none"> • 69 • 80 • 80 • 97
Leder för gång-, cykel- och mopedtrafik (meter) / invånare, Källa: TEAvisari (Institutet för hälsa och välfärd)	0 (2,3 m/invånare 2022 ja 2024)	32	55

Minimiinformationsindikatorer i Institutet för hälsa och välfärds förslag till minimiinformationsinnehåll, Strukturer för främjande av hälsa och välfärd i kommunen

Indikatorer	Lovisa	Östra Nylands välfärdsområde	Hela landet
I kommunen verkar en separat utsedd expert, planerare eller motsvarande som koordinerar främjandet av välfärd och hälsa (HYTE-koefficient)	100 (2021, 100 (2022), 100 (2023)	100	95
Välfärdsberättelsen godkänd i fullmäktige, % av de kommuner i området som lämnat uppgifter	100 (2021), 100 (2023)	86	93
Rapportering av hälsoskillnader mellan befolkningsgrupper, % av de kommuner i området som lämnat uppgifter	0 (2021), 0 (2023)	57	66
Användning av förhandsbedömning i kommunens verksamhet, %	100 (2021), 100 (2023)	29	50
Kommunen har satt upp mål och åtgärder för att öka kostvanor som främjar äldres välfärd och hälsa, %	0 (2021), 0 (2023)	29	27

Källa: TEAviisari (Institutet för hälsa och välfärd)

1 Utvärdering av prioriteringar, mål och åtgärder i välfärdsplanen

Prioriterade områden i välfärdsplanen för Lovisa 2021-2025:

1. Involvering av invånarna
2. Främjande verksamhet och tjänster i rätt tid
3. Miljö som stöder välfärd med beaktande av hållbar utveckling

Välfärdsplanen för barn och unga och planen för att stödja den äldre befolkningen har slagits samman med välfärdsplanen. Programmet för främjande av integration 2021-2024 har beaktats i planen. I åtgärderna ingår genomförande av Unicefs modell Barnvänlig kommun och förebyggande rusmedelsarbete.

1. Involvering av invånarna

Mål	Åtgärd	Indikator	Ansvarig aktör	Utfall 2021-2024
Vi ökar invånarnas möjligheter att påverka ärenden som berör dem.	Vi utför riktade invånarenkäter. Vi beaktar invandrarbefolkningen i stadens invånarenkäter.	Antalet enkäter och hur resultaten utnyttjas.	Alla centraler	Varje år har fler enkäter genomförts, bland annat enkäten om välfärd. Inom den grundläggande utbildningen har årligen genomförts flera enkäter för elever och vårdnadshavare. Vartannat år (2021 och 2023) har en vårdnadshavarenkät genomförts inom småbarnspedagogiken. Resultaten har utnyttjats i planer och utvecklingen av verksamheten.
	Vi stöder ibruktagande av deltagande budgetering i centralerna.	Antalet projekt där deltagande budgetering har utnyttjats och resultatet.	Stadskanslicentralens ekonomitjänster, ledningen för centralernas ansvarsområden	Genomfördes 2023. Istandsättning av trafikparken i Strömfors vann omröstningen och blev klar 2024.
	Vi hör aktivt barnparlamentet, ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning.	Antalet utlåtanden, bemötanden och förslag.	Ledningen för centralernas ansvarsområden	Barnparlamentet: cirka 5 utlåtanden 2023-2024 (Barnparlamentet inledde sin verksamhet 2023) Ungdomsfullmäktige: cirka 5 utlåtanden per år Rådet för personer med funktionsnedsättning: 2 utlåtanden 2023, 4 utlåtanden 2024 Äldrerådet: 2 utlåtanden 2023, 5 utlåtanden 2024
Vi ökar invånarnas möjligheter att påverka ärenden	Vi utför årligen en enkät för barn och unga angående vardagsönskemål.	Årlig rapportering till nämnden för fostran och bildning och välfärdsnämnden	Centralen för bildning och välfärd	Lovisas Skoj med hobby-enkät om hobbyönskemål varje år. Sedan 2023 har resultaten av välfärdsenkäten för ungdomar sammanställts separat.
				På ungdomsverkstaden LovLuotsi används ett flertal respons- och bedömningssystem, såsom "Sovari", en mätare av social förstärkning som årligen samlar information om det uppsökande ungdomsarbets och arbetsverkstadsverksamhetens kvalitet och inverkan

grymsam verksamhet som berör dem.	Delaktighet beaktas i ungas verkstadsverksamhet.	Uppnått/Inte uppnått, besöksantal o.d.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens sysselsättningstjänster	på livskompetens. Dessutom har olika former av digital delaktighet utvecklats. Från samarbetsnätverket för ungdomsverkstaden har satts ihop en styrgrupp där ungdomarna finns representerade. Styrgruppen följer upp och övervakar arbetsverkstadens verksamhet. Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte övergick till välfärdsområdet 1.1.2023.
Växelverkan mellan invånarna, beslutsfattarna och serviceproducenterna.	Vi ordnar byakvällar och en säkerhetspromenad en gång om året i samarbete med aktörer inom tredje sektorn.	Antalet deltagare i byakvällar, ärenden som kommer upp.	Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd	Det har ordnats 2-5 byakvällar årligen. Deltagare 23-70/byakväll. Frågorna varierade enligt antalet deltagare i byakvällarna. Flera säkerhetspromenader har ordnats 2021-2022, och sedan 2023 har säkerhet lyfts fram som tema under byakvällarna.
	Stadens årliga öppna möten för föreningar eller andra motsvarande aktörer.	Antal.	Centralen för bildning och välfärds kultur- och fritidstjänster	Kulturkaffe för kulturföreningar ordnas i regel varannan månad. För idrottsföreningarna ordnas ett föreningsmöte några gånger per år. För föreningar inom social- och hälsovårdsbranschen ordnas sedan 2023 ett föreningsforum några gånger om året.
	Vi presenterar ändringarna i hälso- och välfärdsverksamheten för förtroendevalda och beslutsfattare.	De presenterade ärendena	Alla centralerna	Förändringarna i hälso- och välfärdsverksamheten har presenterats för de förtroendevalda och påverkansorganen och därtill bland annat de årliga välfärdsöversikterna 2022 och 2023, den uppdaterade välfärdsplanen 2024-2025 och resultaten av välfärdsenkäten och enkäten Hälsa i skolan.
	Vi gör bedömning av konsekvenser för barn till en del av beredningen.	Antal bedömningar av konsekvenser för barn	Alla centralerna	Anvisningar och en elektronisk plattform togs i bruk 2024. Som en del av beredningen genomfördes bedömningar av konsekvenserna för barn vad gäller skateboardparken 2023 och vad gäller Isnäs skolcentrum 2024.
Vi breddar samarbetsmodellerna.	Vi utarbetar för tredje sektorn en informationsgraf om stadens utbud.	Uppnått/ Inte uppnått.	Alla centralerna	För föreningarna utarbetades en informationsgraf 2024. En sida med samlad information för föreningar har publicerats på webbplatsen Lovisa.fi: Föreningar - Lovisa stad
	Vi fortsätter med involverande verksamhet i planläggningen.	Kontinuerlig verksamhetsmodell.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens stadsplaneringsavdelning	Genomförs som en kontinuerlig verksamhetsmodell.
	Välkomstkväll för nya kommuninvånare en gång om året.	Uppnått/ Inte uppnått	Ledningen för centralernas ansvarsområden	Inte uppnått.

2. Främjande verksamhet och tjänster i rätt tid

Mål	Åtgärd	Indikator	Ansvarig aktör	Utfall 2021-2024
Vi upprätthåller och utökar förebyggande verksamhet.	Trafikfostran särskilt för unga och äldre.	Omfattningen av den ordnade verksamheten.	Trafiksäkerhetsarbetsgruppen, centralen för välfärd och utbildnings- och ungdomstjänster	Trafikfostran för elever årligen, till exempel på Fritidsmässan och på högstadieskolornas motionsdag.
	Motionsrådgivning för vuxna tillsammans med Östra Nylands välfärdsområde.	Antalet klientkontakter.	Centralen för bildning och välfärds idrottstjänster	Årligen cirka 20-25.
				Barns och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVE!-mätningen), % av elever med svag fysisk funktionsförmåga Årskurs 5: <ul style="list-style-type: none"> 53,8 (2021), 50,4 (2022), 48,3 (2023), 44,9 (2024)

Riktad motionsrådgivning för barn och unga tillsammans med Östra Nylands välfärdsområde.	Move!-testerna. Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds undervisningsväsende och idrottstjänster	<ul style="list-style-type: none"> pojkar 45,5 (2024), flickor 44,3 (2024) <p>Årskurs 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> 52,9 (2021), 44,6 (2022), 46,5 (2023), 48,1 (2024) pojkar 36,9 (2024), flickor 58,6 (2024) <p>Motionsrådgivningsverksamhet för barn och unga inleddes hösten 2024.</p>
Vi erbjuder idrottstjänster i omfattande grad.	Antalet kunder i den handleda verksamheten och respons.	Centralen för bildning och välfärds idrottstjänster	<p>Grupper finns på ett utbrett område i Lovisa: Bruket, centrum, Valkom, Forsby, Liljendal och Isnäs. Kundantalet är stabilt och varierar endast lite från år till år. Antalet kunder har ökat en aning mellan 2023 och 2024. Varje år deltar cirka 40 barn i idrottsklubbarna och cirka 280 seniorer i seniorgrupperna. Respons fås oftast spontant och på plats. Responsenkäter har använts endast sällan, våren 2025 kommer vi att rikta en responsenkät till motionsgrupperna för seniorer.</p> <p>I Lovisas Skoj med hobby-klubbar har varje år deltagit cirka 260 elever inom den grundläggande utbildningen. Deltagandet har sjunkit under hösten läsåret 2024–2025. Deltagarantalet hösten 2024 uppgick till cirka 170. Varje år har en enkät genomförts där eleverna tillfrågas om klubbönskemål.</p>
Vi utvecklar hobbyverksamhet för barn och unga.	Omfattningen av den hobbyverksamhet som staden ordnat.	Centralen för bildning och välfärd	<p>Skoj med hobby-klubbar inom ramen för Lovisamodellen ordnades i varje skola, sammanlagt cirka 25 klubbar per år. Antalet klubbar har minskat under 2024–2025. Hösten 2024 ordnades cirka 20 klubbar. Fritidstjänsterna ordnade cirka 10 klubbar per år, och cirka 30 klubbar per år ordnades inom ramen för skolornas klubbverksamhet. Antalet klubbar har varit stabilt.</p>
Vi utvecklar idrotts- och hobbyverksamhet för äldre.	Omfattningen av den idrotts- och hobbyverksamhet som staden ordnat.	Centralen för bildning och välfärds kultur- och idrottstjänster, medborgarinstitutet	<p>Idrottstjänsterna har varje år ordnat cirka 15 ledda grupper för seniorer och cirka 4 ledda gymgrupper och vattenjumba. Dessutom har det ordnats 2 seniorgymgrupper för träning på egen hand. Som ett undantag under en kort period i början av 2021 ordnades endast 6 utomhusgrupper på grund av pandemirestriktionerna. I övrigt har antalet legat på samma nivå under hela fullmäktigeperioden. Som en ny verksamhet 2023 inleddes en balansgrupp ledd av 2 kamratledare. Medborgarinstitutet har haft cirka 10 kurser riktade särskilt till seniorer. Äldre personer kan också delta i andra kurser.</p>
Vi producerar möjligheter att uppleva och vara verksam inom kultur och konst (kulturvälfärd).	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds kultur- och välfärdstjänster	<p>Varje år cirka 70–100 kulturevenemang. Deltar dessutom i och hjälper till med kulturevenemang som ordnas av andra aktörer.</p> <p>Lovisa kulturbad har lyft fram olika konstarter som en naturlig del av småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Med hjälp av SKAPA-projektet har man ökat antalet barn och unga inom avgiftsfri konstfostran. Kulturredeln har gjort det möjligt för barn och ungdomar inom den grundläggande utbildningen att delta kostnadsfritt i grundläggande konstundervisning ikonstskolor i Lovisa under läsåren 2023–2024 och 2024–2025. Med stöd från projektet SKAPA ordnades år 2024 konstbad i olika konstämnen i alla daghem,</p>

Vi upprätthåller och utökar förebyggande verksamhet

			konstverkstäder i skolor, konstutbildningskvällar för klasslärare och två teaterlägerdagar under höstlovet. Projektet har dessutom möjliggjort inledning av ett SKAPA Show-föreställningsprojekt och ett sommarkonstläger med låg tröskel för 7-12-åringar på Traditionscentrum Kuggom.
Vi utvecklar arbetsformerna inom ungdomsarbetet, till exempel skolungdomsarbete, patrullerande ungdomsarbetare och kulturungdomsarbete som görs i samarbete med kulturtjänsterna.	Planen har utarbetats. Verksamheten har inletts.	Centralen för bildning och välfärds ungdoms- och kulturtjänster	En ansvarig ungdomsarbetare inledde sitt arbete 2021. Ungdomsarbetet har blivit enhetligare, och det finns mer samarbete mellan de olika arbetsformerna inom ungdomsarbetet. År 2023 inleddes utöver flickarbete också pojkarbete och regnbågsarbete. Ungdomsarbetet i skolor inleddes 2021 och har fungerat väl, men arbetet avslutades vid utgången av 2024.
Vi ordnar förebyggande missbrukarvårdsarbete och uppdaterar planen för förebyggande missbrukarvårdsarbete.	Genomförd verksamhet.	Alla centralerna	<p>Mål för/åtgärder inom det förebyggande rusmedelsarbetet sedan 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starka strukturer för arbetet / Under 2023 utsågs kultur- och fritidsnämnden till organ för förebyggande rusmedelsarbete med uppgift att styra och följa upp arbetet. • I enlighet med rekommendationerna fördelades det resurser för en aktör som utsetts att samordna det förebyggande rusmedelsarbetet./Sedan 2023 har verkat <ul style="list-style-type: none"> ◦ En kontaktperson för förebyggande rusmedelsarbete (otillräcklig resurs på 0,05 årsverken) ◦ En aktiv sektorsövergripande arbetsgrupp som verkställer förebyggande rusmedelsarbete. • Kunskapsbaserad kommunikation/Information om användning av berusningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt penningspel har erbjudits regelbundet, till exempel EHYT rf:s lektioner i rusmedelsfostran för elever i årskurs 5 och 7 samt under 2023 och 2024 ordnades genom mångprofessionellt samarbete och samarbete med organisationer och andra aktörer verksamhet för ungdomar och vårdnadshavare under den nationella veckan för förebyggande rusmedelsarbete. • Aktiva näromgivningar/Effektiv tidig identifiering och att föra på tal. • Kompetenta yrkespersoner/Viktiga yrkessektorer har regelbundet tillhandahållits fortbildning och annat stöd i innehållet i och metoderna för det förebyggande rusmedelsarbetet för att stärka kompetensen.
Vi lockar flera deltagare till medborgarinstitutets verksamhet, särskilt till motionsgrupper för vuxna, genom att informera och sänka tröskeln för att delta.	Antalet deltagare.	Centralen för bildning och välfärds medborgarinstitut	Motion och idrott har blivit populärare i medborgarinstitutet.
Vi informerar invånarna om hälsosam näring via olika kanaler.	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds idrotts- och ungdomstjänster, tjänster inom småbarnspedagogik, kostservice och undervisningsväsende	Sedan 2023 har skolorna haft ett vegetarisk alternativ som kan tas fritt. Under kostservicechefens besök har det förts skolmatsdiskussioner i skolor och ungdomslokaler.
Vi utvidgar läskunnighetsarbetet till	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och	Lovisa bibliotek har levererat bokkassar till rådgivningarna, vilka delas ut till alla 0-, 2- och 4-åriga Lovisabor. I bokkassen finns en barnbok och

	att omfatta barn i rådgivningsålder och deras familjer.	Genomförd verksamhet, antalet familjer som nåtts.	Centralen för bildning och välfärds bibliotekstjänster	information för föräldrarna om biblioteken och vikten av att läsa. Antal barn som nåtts: cirka 280 barn per år.
Vi lägger märke till dem som befinner sig i den mest utsatta situationen när vi planerar tjänsterna.	Vi riktar idrottstjänster till personer som hör till specialgrupper.	Antalet grupper för anpassad idrott och motion.	Centralen för bildning och välfärds idrottstjänster och medborgarinstitutet	Idrottstjänsterna ordnar 5 grupper per år. Antalet har hållits på samma nivå.
	Vi främjar invandrarnas integration, delaktighet och välfärd tillsammans med aktörer inom tredje sektorn och församlingen.	Antalet riktade åtgärder, bland annat studiesedlar, projekt, tillställningar, evenemang som har preciserats närmare i integrationsprogrammet 2021-2024.	Alla centralerna	Studiesedlar beviljades inte för medborgarinstitutets kurser, eftersom invandrarna har kommit in på kurser via andra aktörer. Det regionala MOI-projektet för handledning och rådgivning för alla med låg tröskel utvidgades till Lovisa 2022 och avslutades vid utgången av 2024. Sedan hösten 2022 ordnas språkkafé två gånger i veckan.
	Vi identifierar hinder för invandrades delaktighet och sysselsättning och motarbetar dem.	Antal och slag av vidtagna åtgärder. Arbetslöshetsstatistik	Centralen för bildning och välfärds invandrantjänster Centralen för näringsliv och infrastrukturens sysselsättningstjänster	Invandrarservicen har deltagit i rekryteringsevenemang varje år och gett handledning i hur man skriver en cv. I augusti 2024 uppgick antalet arbetslösa med ett främmande språk som modersmål till 87 personer.
	Vi förstärker handledningen till verksamhet med principen om öppenhet och låg tröskel med beaktande av invandrarnas behov och önskemål.	Antal och slag av vidtagna åtgärder.	Centralen för bildning och välfärds invandrantjänster och tredje sektorn	Det regionala MOI-projektet för handledning och rådgivning för alla med låg tröskel utvidgades till Lovisa 2022 och avslutades vid utgången av 2024. Anordnandet av handledning och rådgivning med låg tröskel överfördes till staden 1.1.2025.
	Vi ordnar tillsammans med tredje sektorn och invandrarna verksamhet och evenemang som möjliggör främjande av möten och växelverkan mellan olika befolkningsgrupper.	Ordnade evenemang och tillställningar.	Alla centralerna	Med cirka två månaders mellanrum ordnas hjälparnas kvällar, sammankallade av finska församlingen Agricolan suomalaisen seurakunta.
	Vi ökar invandrarnas medvetenhet om deras möjligheter att påverka.	Ordnade evenemang och tillställningar.	Centralen för bildning och välfärds invandrantjänster	Informering om rättigheter, skyldigheter och möjligheter att påverka är en del av det dagliga arbetet vid invandrarservicen.
	Vi förstärker i synnerhet personalens kunskaper om ett kultursensitivt och språkmedvetet arbetssätt, om jämlikhet, dialogmetoder och stödande av invandrades mentala välfärd.	Vidtagna åtgärder	Centralen för bildning och välfärds invandrantjänster, kommunikationen	Personalen har informerats om utbildning i antirasism. I en del skolor har hållits Tillsammans utan rasism-ktioner. Ansvaret för stödande av det psykiska välbefinnandet överfördes till välfärdsområdet 2023.
	Vi mottar personer som fått internationellt skydd i enlighet med avtal.	Antalet personer som anlänt till kommunplatser	Centralen för bildning och välfärds invandrantjänster, stadsfullmäktige	Antal kvotflyktingar som anlänt till Lovisa: 10 personer 2022, 20 personer 2023.
	Vi utnyttjar verksamhetsmodellen Navigatorn.	Antalet deltagare och klienter.	Centralen för bildning och välfärds ungdomstjänster	Navigatorverksamheten etablerades och blev en del av ungdomstjänsterna 2021. Deltagarantalet har hållits på samma nivå. På Navigatorn finns det sakkunnigtjänster för ungdomar som i annat fall skulle vara tillgängliga endast i grannkommunen.
	Vi utvecklar språk- och kulturmedveten småbarnspedagogik.	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds tjänster inom småbarnspedagogik	Sedan 2021 har det funnits ett projekt där en ambulerande språk- och kulturlärare har stött barn med ett främmande språk som modersmål och handlett personalen vid alla småbarnspedagogiska enheter. Uppgiften som språk- och kulturlärare omvandlades till ordinarie 2024.
Vi hänvisar i rätt tid				

	ungdomar som drar nytta av arbetsverkstadsverksamhet till arbetsverkstadsverksamheten för unga.	Genomförd verksamhet.	Centralen för näringsliv och infrastruktursysselsättningstjänster	Antagningen till arbetsverkstadsverksamheten för unga är kontinuerlig. De unga intervjuas innan arbetsverkstadsperioden inleds för att bedöma om tjänsten är aktuell för dem.
	Vi beaktar i tid elever som har avbrutit sina studier på andra stadiet.	Genomförd verksamhet.	Centralen för näringsliv och infrastruktursysselsättningstjänster, centralen för bildning och välfärd	Stadens studiehandledare får anmälningar från systemet Valpas om de Lovisabor med läroplikt som gått ut grundskolan och som avbrutit sin utbildning, efter att läroanstalterna gjort en anmälan i systemet. Då tar hen kontakt med den unga och hens vårdnadshavare, träffar dem och utreder orsakerna till avbrottet och hänvisar den unga att på nytt ansöka om en studieplats. Till mötet inbjuds vanligtvis en uppsökande ungdomsarbetare eller samarbetsparter från välfärdsområdet. I sista hand anvisar kommunen en studieplats. De uppsökande ungdomsarbetarna får information om fullvuxna Lovisabor som avbrutit sin utbildning. De erbjuder hjälp och stöd och lyssnar på den unga. Bland annat erbjuds arbetsverkstadsverksamhet för unga till de unga personer som nås.
	Vi minskar mängden av elevernas skolfrånvaro.	Omfattningen av skolfrånvaro	Centralen för bildning och välfärdsutbildningstjänster	Trapporna för frånvaro har tagits i aktivare bruk i alla grundskolor. Den sammanlagda frånvaron har minskat. Olovlig frånvaro och sjukfrånvaro har minskat. Lovlig frånvaro har ökat. Olovlig frånvaro 12 765 (2021-2022), 11 089 (2022-2023), 7 183 (2023-2024) Lovlig frånvaro 20 421 (2021-2022), 19 754 (2022-2023), 24 115 (2023-2024) Sjukfrånvaro 112 770 (2021-2022), 107 741 (2022-2023), 98 261 (2023-2024) Totalt 145 956 (2021-2022), 138 584 (2022-2023), 129 559 (2023-2024) Elevantal 1 427 (2021-2022), 1 396 (2022-2023), 1 388 (2023-2024) Relationstal frånvaro/elev 102,3 (2021-2022), 99,3 (2022-2023), 93,3 (2023-2024)
	Vi utvecklar stadsbibliotekets läskunnighetsfrämjande arbete riktat till småbarnspedagogiken och skolorna med beaktande av lärarnas önskemål.	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds tjänster inom småbarnspedagogik, undervisningsväsende och bibliotekstjänster	Genom projektet Erövra språket utvecklade vi en metodhandbok för personalen inom småbarnspedagogiken för att stödja barnens språkliga utveckling. Vi utarbetade också kvällsagoväskor, som cirkulerar bland de olika småbarnspedagogiska enheterna. För samarbetet mellan skolor och biblioteket skapades Lässtigen, med inriktningar till alla elever på årskurs 1-9 i Lovisa. Lässtigen innehåller bland annat boktips och handledning i informationssökning för olika årskurser.
	Vi samarbetar med föreningarna.	Utnyttjat/Inte utnyttjat.	Ledningen för centralernas ansvarsområden	Har utnyttjats årligen. Till exempel skötsel av idrottsplatser, byakvällar, Lovisas modell Skoj med hobby.
	Vi stöder föreningsverksamhet och väglag.	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds kultur-, ungdoms- och idrottstjänster, ledningsområdet	Kulturaktörer har årligen tilldelats understöd på våren och hösten. Idrotts- och ungdomsföreningar har årligen tilldelats understöd på våren. Understödens totala belopp höjdes genom indexjustering i slutet av fullmäktigeperioden. Miljöområdet har utdelat årligen

Vi främjar olika dimensioner av välfärd.

		lanusbyggsavsenheten	<p>miljöunderstödd har utsetts årligen.</p> <p>Underhåll och grundliga förbättringar av vägar i vägslag har understötts årligen.</p>
Vi satsar på åtgärder med vilka man skulle få fler elever än för tillfället att äta skollunch.	Vidtagna åtgärder. Åter inte skollunch dagligen, % av eleverna (enkäten Hälsa i skolan).	Centralen för bildning och välfärds kostservice och utbildningstjänster	<p>Elevernas önskemål har beaktats i matlistan. Under 2023-2024 har matsalarna gjorts trivsammare utifrån ett hörande av barnparlamentet.</p> <p>Åter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 8 och 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 46,1 (2021), 41,6 (2023) • pojkar 43,9 (2021), 25,5 (2023) • flickor 48,3 (2021), 53,6 (2023) <p>Åter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 29,6 (2021), 38,2 (2023) • pojkar 27,0 (2021), 27,9 (2021) • flickor 31,8 (2021), 46,7 (2023) <p>Källa: Enkäten Hälsa i skolan (Institutet för hälsa och välfärd)</p>
Vi utvecklar frivilligverksamheten, till exempel promenadkompis, kulturkompis.	Genomförd verksamhet.	Centralen för bildning och välfärds kulturtjänster	Nya frivilliga promenadkompisar har utbildats varje år. Det finns cirka 50 promenadkompisar, och antalet har varit stabilt under hela fullmäktigeperioden. Som en del av promenadkompisverksamheten har vi genomfört kulturkompisverksamhet sedan 2023.
Vi bygger upp en livsstil med mer motion (projektet I rörelse).	Vidtagna åtgärder.	Centralen för bildning och välfärds idrottstjänster och tjänster inom småbarnspedagogik, undervisningsväsendet, stadskanslicentralens hr-team	Har uppnåtts varje år. Under 2021-2023 låg fokus på personer i arbetsför ålder, till exempel aktiv arbetsdag, från och med 2024 har fokus legat på barnfamiljer, kostnadsfria motionsstunder med låg tröskel för familjer och på äldre personer, till exempel virtuell vattenjumba och kraft och balansgrupper.
Vi bygger och sanerar idrottsanläggningar årligen. Vi stöder föreningarna i byggandet av idrottsanläggningar med beaktande av olika åldersgrupper.	Vidtagna åtgärder.	Centralen för bildning och välfärd och centralen för näringsliv och infrastruktur	Vi har byggt nya varje år, till exempel en seniorpark och en närmotionsplats i Isnäs. Vi har understött föreningar, bland annat i fråga om frisbeegolf och tennisplan.
Vi stöder Kompanjonskapshuset Hörnans verksamhet.	Genomförd verksamhet, användningsgrad, antalet deltagare och olika grupper.	Centralen för bildning och välfärd	Staden har beviljat understöd för Kompanjonskapshuset Hörnans hyra till Lovisa Föreningar rf. Hyresunderstödet höjdes i början av 2023. Antalet besökare i Hörnan minskade under pandemirestriktionerna. Besökarantalen har ökat till en högre nivå än före pandemin. I Hörnan har det varje vecka ordnats en kaffestuga för socialt umgänge och digirådgivning samt andra tillställningar.
Vi ordnar föreläsningar om välfärd och temadagar i samarbete med aktörer inom tredje sektorn.	Ordnade föreläsningar, antalet deltagare.	Centralen för bildning och välfärd	<p>Idrottstjänsterna ordnade en konditionstestningsdag tillsammans med Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry, i samband med vilken deltagarna fick personlig motionsrådgivning. Årligen cirka 100 deltagare.</p> <p>Årligen välfärdsföreläsningar med föreningar inom social- och hälsovårdsbranschen och pensionärsföreningar runtom i staden, cirka 5 föreläsningar och cirka 100 deltagare per år.</p> <p>Hösten 2024 inleddes ett försök för läsåret 2024-</p>

				2025 med en gemensam årsklocka för seniorers välfärd i samarbete mellan staden, Lovisa Föreningar rf, Lovisa Klubbhus och Östra Nylands välfärdsområde. Hösten 2024 ordnades 5 välfärdsföreläsningar, med cirka 120 deltagare, och 6 evenemang, med cirka 800 deltagare.
	Vi utvecklar ätandet i skolor och daghem.	Vidtagna åtgärder	Centralen för bildning och välfärds kostservice	Varje år genomförs en enkät om skolmaten för alla elever. Sedan hösten 2022 har kostservicechefen besökt skolornas elevkårsstyrelser. År 2023 deltog hon i två av barnparlamentets sammanträden. Responsen från dessa beaktas i den mån det är möjligt i skolmåltiderna.

3. Miljö som stöder välfärd med beaktande av hållbar utveckling

Mål	Åtgärd	Indikator	Ansvarig aktör	Utfall 2021-2024
Vi främjar den trygga miljön och tryggheten och säkerheten i vardagen.	Vårt mål i planeringen av samhällsstrukturen är alltid en hälsosam, trygg, trivsam arbets- och livsmiljö som vi främjar genom planlösningar, styrning av planläggning och planbestämmelser.	Vi genomför de lösningar som uppstått i samband med deltagandet efter att planen har godkänts.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens stadsplaneringsavdelning	Utgångspunkten vid planeringen av trafikled och stadens servicebyggnader är att göra dem tillgängliga.
	Byggnadernas skick.	Respons från användare och konditionskartläggningar.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens lokalservice	Utgående från respons från användare effektiviserade vi svaren på tjänstebeställningar. Nästan alla byggnadernas skick har granskats.
	Kvaliteten av inneluften.	Respons från användare och undersökningsresultat	Centralen för näringsliv och infrastrukturens lokalservice	Det har fortfarande i någon mån inkommit anmälningar om misstänkt dålig inneluft, men helhetsläget har blivit bättre. Den koordinerande inneluftsarbetsgruppen, som sammanträtt regelbundet, har behandlat responsen från användare.
	Trygg trafikmiljö.	Antalet skadade i trafiken, respons från användare och konditionskartläggningar.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens infrastrukturavdelning, landsbygdsavdelningen	Skadade: 5 (2021), 10 (2022), 15 (2023) Döda: 1 (2021), 0 (2022), 2 (2023) Källa: Statistikcentralen, vägtrafikolyckor Respons har getts via olika kanaler.
	Vi ökar vardagsmotionen: - skicket för lätttrafikleder och hur täckande lätttrafikledsätverket är - idrottsanläggningar och parker.	Användarrespons, vidtagna åtgärder.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens infrastrukturavdelning och parkenhet, centralen för bildning och välfärds idrottstjänster	I det nya bostadsområdet Drottningstranden byggdes 2022-2023 rekreativområden och -leder som är öppna för alla invånare. Dessa omfattar bland annat en skogspark, tillgänglig spång, lekpark och ett offentligt konstverk. Under 2023 färdigställdes idrottsparken i Isnäs och Seniorparken.
	Vi vidtar åtgärderna i tillgänglighets- och framkomlighetsprogrammet.	Vidtagna åtgärder för att främja tillgänglighet.	Alla centralerna	I enlighet med programmet genomförde vi tillgänglighetskartlägningsvandringar i samarbete med äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning: i centrum uppföljningspromenader våren 2021 och vintern 2023 i Drottningstranden hösten 2023
	Uppnående av målen i programmet för att främja gång och cykling.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för näringsliv och infrastruktur och de övriga centralerna	I enlighet med målet i utvecklingsprogrammet för gång och cykling har staden utvecklat trevliga friluftsleder för åretruntbruk.
	Vi minskar miljöbelastning genom att öka avfallsorteringen i stadens fastigheter och genom att med kommunikation betona	Uppnått/ Inte uppnått.	Alla centralerna	På stadens fastigheter iaktas kontinuerligt de krav på sortering av nyttoavfall som anges i bestämmelser och lagstiftning.

	sorteringens betydelse.			
	Vi lär ut avfallssortering i skolorna och daghemmen.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för näringsliv och infrastruktur och centralen för bildning och välfärd	Har varit en naturlig del av verksamheten hela fullmäktigeperioden.
Vi upprätthåller och ökar trivsels i boendemiljön och dess betydelse.	Planlösningar och planer och hur vi genomför dem: till exempel beaktar vi de viktiga platserna i GIS-enkäten och genomför de önskade förbättringarna.	Vi förverkligar de planer som utarbetats utifrån de valda lösningarna.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens stadsplaneringsavdelning	I samband med planläggningen hör vi intressenter och tar emot respons. Responsen beaktas i den mån det är möjligt i planeringen.
	Städningstalko.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens infrastrukturavdelning	Centralen för näringsliv och infrastruktur har ordnat städningstalko eller liknande jippon årligen.
	Vi bekämpar främmande arter.	Uppnått/Inte uppnått.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens parkenhet	Vi har varje år samarbetat med byaföreningarna för att avlägsna främmande arter.
Vi upprätthåller och ökar trivsels i boendemiljön och dess betydelse.	Vi skapar ängar för bin och humlor för att återuppliva pollinerarbestånden.	Arealen av ängar för bin och humlor	Centralen för näringsliv och infrastrukturens stadsplaneringsavdelning och infrastrukturavdelning, landsbygdsväsendet	Vi har främjat biologisk mångfald under hela fullmäktigeperioden och i och med det har det bland annat bildats flera ängar för humlor och bin.
	Vi möjliggör odling på odlingslotter.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för näringsliv och infrastrukturens stadsplaneringsavdelning och infrastrukturavdelning	Intill Lovisa centrum har det under hela fullmäktigeperioden funnits odlingslotter i Antby och Nystaden.
	Vi ökar antalet trivsamma och funktionella vistelseutrymmen och -områden (offentlig konst, säsongsbelysning, grillplatser, soptunnor, pausbänkar, blomsterrabatter och snygga parker).	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för näringsliv och infrastruktur och centralen för bildning och välfärd	Under 2023 färdigställdes i Drottningstranden ett trivsamt och mångsidigt rekreationsområde som är öppet för alla invånare samt ett konstverk på Victoriaplatsen.
	Aktuella skyltar, också digital guidning (på nätet, led-skyltar, applikationer).	Antalet kontakter och klagomål och mängden respons.	Ledningen för centralernas ansvarsområden	Med klar och tydlig information och aktiv uppdatering av uppgifterna på webben och i sociala medier strävar vi kontinuerligt efter att minska kundservicens belastning.
	Vi lyfter fram betydelsefulla historier och personer från Lovisa för att göra invånarna uppmärksamma på dem - gör staden bekant och ökar stoltheten över hembygden.	Positiv synlighet i olika medier, mängden respons.	Centralen för bildning och välfärds kultur- och utbildningsavdelning, medborgarinstitutet	Promenadrutten på östra sidan av Lovisaviken från vikens innersta del till Plagen försågs 2023 med skyltar som berättar om historien och naturen på platserna längs rutten. Den nya rutten binder samman de skyltade rutterna på Kvarnåsen och Ehrens värdsstigen. Muséets utställningar, guidningar, pedagogiska arbete och kommunikationen har också gjort Lovisas historia bekantare.
	Vi tar hand om digital trygghet.	Antalet säkerhetsöverträdelser.	Ledningen för centralernas ansvarsområden, den dataskyddsansvariga	Ingen information om antalet dataskyddsoverträdelser bland invånarna.
Vi utvecklar elektroniska blanketter i samarbete med centralerna.	Antalet elektroniska blanketter i bruk.	Stadskanslicentralen, ledningen för centralernas ansvarsområden	Sedan början av 2022 har bidragen för vägslag kunnat sökas elektroniskt. Under 2024 togs e-tjänster i bruk för byggnadstillsynens tillståndstjänst.	
Kundservicechatt (chatbot) på stadens webbplats.	Utredning 2023, ibruktagande 2024-2025	Stadskanslicentralens kommunikation, ICT-avdelningen, direktören för centralen	En utredning om att få en chatbot till webbplatsen inleddes 2023.	
Elektroniska anmälningar till evenemang, aktiviteter och möjligheten att betala deltagaravgifter på nätet.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för bildning och välfärds kultur-, ungdoms- och idrottstjänster, medborgarinstitutet	Systemet Hellewi som använts på medborgarinstitutet togs 2023 i bruk även inom kultur- och fritidstjänsterna.	

Vi främjar tillgänglighet genom att utnyttja digitala metoder.	Plattform med information om hobbyverksamheten i Lovisa.	Statistik över kund- och deltagarantal via en webbsida och en applikation.	Centralen för bildning och välfärds kultur-, ungdoms- och idrottstjänster	År 2023 försök med Ungdomspasset, som inte fortsatte.
	Vi utvecklar arbetsformerna inom det digitala ungdomsarbetet.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för bildning och välfärds ungdomstjänster	Inom alla verksamheter vid ungdomstjänsterna har användningen av Instagram och Discord ökat.
	Vi tar elektroniska inkomstutredningar i bruk inom småbarnspedagogiken.	Uppnått/ Inte uppnått.	Centralen för bildning och välfärds tjänster inom småbarnspedagogik	Småbarnspedagogikens kundprogram togs i bruk 2023. I samband med det togs även elektroniska inkomstutredningar i bruk.
	Vi beaktar jämlika möjligheter att delta i virtuella evenemang.	Evenemang, deltagare, utrustning.	Alla centralerna	Den årliga seniorfesten strömmades 2024 av den sakkunniga och med den sakkunnigas utrustning. Cirka 100 personer deltog i festen på distans, och under veckan såg cirka 500 personer inspelningen av festen. Det har också varit möjligt att delta i byakvällarna (2-4 per år) och i några öppna och avgiftsfria föreläsningar på medborgarinstitutet på distans via Teams. I byakvällarna deltog 5-20 personer på distans.
	Vi förvaltar en omfattande digital samling och utvecklar den som en del av stadens bibliotekstjänster.	Webbplatsernas användnings- och utlåningsstatistik.	Centralen för bildning och välfärds bibliotekstjänster	E-böckernas användningsgångar 2 336 (2021), 2 739 (2022), 2 637 (2023) E-musikens användningsgångar 1 579 (2021), 1 306 (2022), 1 597 (2023) E-tidningarnas användningsgångar 3 535 (2021), 9 786 (2022), 9 157 (2023) E-videornas (filmernas) användningsgångar 855 (2021), 867 (2022), 967 (2023) Under 2024 gick Lovisa med i ett nytt nationellt e-bibliotek, vars bestånd till en början var ganska litet, men som sakteligen växer.

2 Valfärdsområdets välfärdsberättelsearbete

Urval ur Östra Nylands välfärdsområdes regionala välfärdsberättelse och välfärdsplan 2023-2025

Östra Nylands välfärdsområdes regionala välfärdsberättelse och välfärdsplan 2023-2025 finns publicerad i sin helhet på webbplatsen Ostranyland.fi, [Främjande av välfärd och hälsa - Östra Nylands välfärdsområde](#).

Beskrivningen av välfärdsläget i välfärdsområdets välfärdsberättelse har utarbetats på basis av THL:s minimiinformationsindikatorer, som nationellt styrs att användas i både kommunernas och välfärdsområdenas välfärdsberättelser.

Drygt en fjärdedel av invånarna i Östra Nylands välfärdsområde är svenskspråkiga, vilket innebär att området är starkt tvåspråkigt. Befolkningen avviker inte från det övriga landet till sin åldersstruktur och ändringarna i befolkningen är måttliga. Området är välmående och sjukligheten är lägre än genomsnittet. Långtidsarbetslöshet var vanligare än i genomsnitt i östra Nyland 2022 enligt THL:s expertbedömning. Som faktorer som ökar servicebehovet under de närmaste åren har man i området identifierat det stora antalet långtidsarbetslösa och unga arbetslösa, problem med flickors välbefinnande, rusmedelsproblem hos äldre samt att övervikt och diabetes blir vanligare.

Strukturerna för främjande av hälsa och välfärd i regionen i urval

Östra Nylands välfärdsområde inledde sin verksamhet 1.1.2023 och ordnar nu social- och hälsovårdstjänster, räddningsväsendets tjänster samt elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster för invånarna i Askola, Borgå, Lappträsk, Lovisa, Mörskom, Pukkila och Sibbo. Den specialiserade sjukvården inom Östra Nylands välfärdsområde ordnas av HUS-sammanslutningen.

I Östra Nylands välfärdsområdes organisation har samordningen och planeringen av främjande av hälsa och välfärd placerats i enheten för utvecklingstjänster under koncern- och strategitjänsterna. Under utvecklingsdirektören arbetar två specialsakkunniga inom främjande av hälsa och välfärd, en specialsakkunnig inom delaktighet och en specialsakkunnig inom förebyggande arbete, som samordnar beredningen av bland annat den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen.

Att främja säkerhet är också en del av att främja välbefinnande och hälsa, och hänvisar till olika aspekter av vardagssäkerhet. Den viktigaste uppgiften för Räddningsverket i Östra Nyland är att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Förebyggandet av olyckor omfattar exempelvis rådgivning och utbildning i anslutning till räddningssäkerhet, tillsyn över räddningssäkerheten bland annat genom brandsyner samt

stödande av beredningsplaneringen i kommunerna. Räddningsverket samarbetar tätt med de frivilliga brandkårerna (FBK) i området. Östra Nyland har ett aktivt och omfattande avtalsbrandkårsnätverk med 24 brandkårer.

Befolkning och levnadsstandard

Befolkningen avviker inte i betydande grad från det övriga landet till sin åldersstruktur och det förväntas inte ske några betydande förändringar i den inom den närmaste framtiden. Med en granskningsperiod på tio år verkar det som att befolkningen i de mindre kommunerna minskar och invånarantalet i Borgå och Sibbo ökar. Befolkningsförlusten i Lovisa är större. Befolkningsstrukturen är regionalt fördelad så att det i de östra delarna av välfärdsområdet bor relativt sett fler äldre, medan det i de västra och mellersta delarna av området bor relativt sett fler barn under 17 år.

I fråga om 18-24-åringar finns det en liten svacka i befolkningsstrukturen, vilket torde bero på att ungdomar flyttar till andra orter för att studera. Andelen 18-24-åringar i Östra Nylands välfärdsområde som inte arbetar, studerar eller fullgör värnplikt är 17,6 procent (hela landet 15,4 %). I synnerhet i Askola, Mörsköm och Lovisa finns ungdomar som enligt denna indikator löper risk för marginalisering. Andelen ungdomar i åldern 18-24 år som fått kompletterande utkomststöd (2021) i östra Nyland är klart större (4,8 %) jämfört med andra välfärdsområden (hela landet 2,3 %).

Vad orsakar då låg sysselsättning i området? Av statistiken framgår konsekvenserna av Covid-19-epidemin, men återhämtningen av sysselsättningen i östra Nyland ser långsammare ut än genomsnittet för hela landet. Andelen svårssysselsatta av befolkningen, det vill säga strukturell arbetslöshet 2022 var fortfarande något högre än genomsnittet för hela landet och framhävs i de östra delarna av östra Nyland. Det är också oroväckande att det enligt statistiken i praktiken inte genomfördes hälsoundersökningar för arbetslösa i östra Nylands område under åren 2020-2021.

Hälsa, funktionsförmåga och levnadssätt

Fetma bland 2-16-åringar i vårt område (%) är mindre vanligt än i genomsnitt i Finland. Samma gäller övervikt, procent av eleverna i årskurs 8 och 9. Det finns rum för förbättring i östra Nyland när det gäller levnadsvanorna hos personer i arbetsför ålder. Andelen feta (viktindex BMI $\geq$ 30 kg/m²) är högre än genomsnittet för Finland i alla utbildningsgrupper. Jämfört med hela landet motionerar i östra Nyland endast personer med hög utbildningsnivå tillräckligt enligt rekommendationerna för hälsotion, och rentav 11,6 procent av 20-64-åringar har stora svårigheter med att springa 100 meter (2020).

Diabetes som orsak till läkarbesök inom primärvårdens öppenvård är vanligare i östra Nyland än genomsnittet för hela landet och överskrider också siffrorna för Nylands övriga välfärdsområden.

Det är oroväckande att andelen elever i årskurs 4 och 5 som minst en gång prövat på tobaksprodukter eller e-cigarett (2021) i vårt område överskrider genomsnittet för hela landet (i östra Nyland 4,1 procent och andelen i hela landet 3,5 procent). Andelen personer som röker dagligen, procent av personer som fyllt 20 år, överskred genomsnittet för hela landet i alla utbildningsgrupper år 2020.

Det nationella hälsoindexet visade redan att alkoholrelaterad sjuklighet är ett betydande problem i östra Nyland. Alkoholbruk bland äldre människor är lätt att förbise, men indikatorn för alkoholdödighet för personer över 65 år visar att i östra Nyland är alkohol en dödsorsak i ett oroväckande stort antal fall.

Andelen (%) personer 75 år och äldre som minns dåligt är lägre i östra Nyland (5,1 %) jämfört med den nationella nivån (6,8 %) 2022 och trenden är sjunkande. Denna indikator är relaterad till förutsättningarna för självständigt boende.

Nästan en femtedel av befolkningen i östra Nyland i åldern 65 år och äldre har stora svårigheter att gå 500 meter (2020). Detta är den femte sämsta situationen i en jämförelse mellan välfärdsområden.

Östra Nyland ligger i toppen av statistiken när det gäller måttlig eller svår ångest hos ungdomar. Varannan ung flicka är missnöjd med sitt liv.

Tillfredsställelsen med livet har minskat betydligt mellan åren 2019 och 2021 i Östra Nylands välfärdsområde i alla grupper av unga som undersöks i skolhälsoenkäten. I synnerhet flickor i årskurs 8 och 9, årskurs 1 och 2 i yrkesläroanstalter samt årskurs 1 och 2 i gymnasier upplever mer missnöje med livet än genomsnittet för hela landet. Endast drygt hälften av flickorna i dessa åldersgrupper är nöjda med sitt liv.

Måttlig eller svår ångest bland unga ökar: År 2021 upplevde 21,9 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 samt 24,2 procent av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier i östra Nyland måttlig eller svår ångest, vilket överskred det nationella genomsnittet. I Helsingfors och Nylands välfärdsområden är denna indikator på en hög nivå i alla områden och procenttalet i östra Nyland är det sämsta i en jämförelse av alla välfärdsområden.

Ungdomar upplever ensamhet, känsla av utanförskap och till och med våld i vardagen, och det upplevs vara svårt att få hjälp.

Ensamhet hos unga har ökat betydligt om man jämför resultaten av skolhälsoenkäterna 2019 och 2021. I synnerhet ensamhet hos eleverna i årskurs 8 och 9 lyfts fram i en jämförelse med hela landet och Nyland.

Ungdomar i alla åldersgrupper upplever i allt högre grad att de inte är en del av skol- eller klassgemenskapen och att de har svårigheter att diskutera med sina föräldrar. Det är oroväckande att skolelever i östra Nylands område utsätts för fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdnadshavare mer än elever i hela landet i genomsnitt.

Barn och unga mår dåligt och upplever dessutom att det är svårt att få hjälp. Enligt skolhälsoenkäten (2021) upplevde eleverna att det har varit svårt att få tillgång till skolhälsovårdaren eller skolkuratoren. I synnerhet elever i yrkesläroanstalter upplever att det är svårt att få tillgång till skolhälsovårdarens mottagning. Enligt utredningen från 2021 har läkarna inom skolhälsovården klart fler elever på sitt ansvar än i genomsnitt i landet. I Östra Nylands välfärdsområde genomförs hälsoundersökningar inte så högklassigt som i genomsnitt i landet i fråga om eleverna i årskurs 4 och 5 samt eleverna i årskurs 8 och 9. Dessutom omfattar hälsoundersökningar ofta inte lärarnas bedömning av hur eleven klarar sig och mår i skolan.

Nästan 20 procent av ungdomar i högstadietiden upplevde ensamhet, men endast under tio procent av dem som fyllt 20 år upplevde ensamhet. I östra Nyland upplever man dock mer otrygghet i det dagliga livet än i genomsnitt i landet.

Prioriterade områden i den regionala välfärdsplanen

Östra Nylands välfärdsområde har tre centrala prioriterade områden när det gäller främjandet av hälsa och välfärd. De är:

1. God hälsa, arbets- och funktionsförmåga
2. Psykisk hälsa
3. Hälsosamma levnadsvanor

I prioriteringsområdet god hälsa, arbets- och funktionsförmåga läggs fokus på stärkandet av det multiprofessionella arbetet för att främja välfärd bland barn och unga, för att stödja sysselsättning och för att äldre personer konkret ska kunna klara sig självständigt. Det krävs ett vidsträckt samarbete bland annat för att förebygga utslagning bland unga människor. Det är en företeelse som orsakar bekymmer i östra Nyland. Ett annat stort bekymmer i östra Nyland är långtidsarbetslösheten.

I prioriteringsområdet psykisk hälsa läggs fokus på stärkandet av det multiprofessionella och branschövergripande arbetet, i synnerhet det förebyggande arbetet, så att barn, unga och familjer, personer i arbetsför ålder samt de äldre ska få det stöd de behöver i rätt tid. Ett orosmoment i östra Nyland är särskilt det att regionen ligger i statistiktåten då det gäller måttlig eller svår ångest bland ungdomar, och varannan ung flicka är missnöjd med livet. Ungdomarna i regionen upplever också ensamhet, utanförskap och till och med våld i vardagen, och det upplevs vara svårt att få hjälp.

I prioriteringsområdet hälsosamma levnadsvanor är målet att det ska ske en förbättring i fråga om barns, ungas, personers i arbetsför ålder och äldres hälsofärdigheter samt att dessa människor ska få stöd med att förändra sina levnadsvanor varaktigt.Handledning och råd erbjuds individer och grupper med utnyttjande också av digitala tjänster och egenvårdstjänster i multiprofessionellt och branschövergripande samarbete.

3 Viktiga lärdomar från fullmäktigeperioden

Lovisa stad har på ett mångsidigt och kreativt sätt främjat välfärd genom fostran, utbildning, kultur, motion och idrott, näringslivsåtgärder, företagsamhet, stadsplanering och begripligt beslutsfattande. Staden har också främjat välfärd i samarbete med föreningar inom olika branscher, välfärdsområdet och andra aktörer. I det regionala samrådet om främjande av hälsa och välfärd mellan Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna i regionen hösten 2024 lyftes särskilt fysisk inaktivitet samt psykiskt välbefinnande fram som regionala fenomen. Lovisa stad förebygger fysisk inaktivitet och främjar fysisk aktivitet bland annat med mångsidig hobbyverksamhet, idrottsklubbar och samarbete med idrottsföreningar. Dessutom upprätthåller och utvecklar staden friluftsområden och friluftsleder samt främjar gång och cykling. Skyddsfaktorer för psykiskt välbefinnande förstärks inom stadens samtliga tjänster. I det välfärds- och hälsofrämjande arbetet bör särskild uppmärksamhet ägnas åt de mest utsatta invånarna. Staden har under denna fullmäktigeperiod ökat lågtröskelmöjligheterna till motion och kultur bland annat genom att erbjuda avgiftsfria gymkort till stadens gym för elever i årskurs 8 och 9 och studerande på andra stadiet och genom att öka antalet barn och unga inom avgiftsfri konstfostran. Vidare har staden erbjudit avgiftsfria gymkort till stadens gym samt avgiftsfria allmänna simturer för 70-åringar och äldre samt avgiftsfri simtur för kvinnor med invandrarbakgrund. Dessutom får arbetslösa rabatter på och vissa målgrupper studiesedelunderstöd för medborgarinstitutets kurser. För alla invånarna tillhandahålls kostnadsfria bibliotekstjänster i vilka ingår bland annat utlåning av motionsredskap.

Främjande av barns, yngre tonåringars och barnfamiljers hälsa och välfärd i den egna verksamheten

Barnvänlig kommun

Finlands UNICEF tilldelade 24.9.2024 Lovisa stad det första Barnvänlig kommun-erkännandet. Erkännandet gäller i två år. Lovisa stad inledde arbetet inom ramen för Barnvänlig kommun år 2020. Vid tilldelningen av erkännandet har Finlands UNICEF endast utvärderat de mål och åtgärder som finns i Lovisa stads Barnvänlig kommun-verksamhetsplan och deras resultat. Finlands UNICEF har alltså inte utvärderat all verksamhet i kommunen som hänför sig till barns och ungas rättigheter.

Finlands UNICEF tackar Lovisa stad särskilt för följande:

- Arbetet med den barnvänliga kommunen har samordnats och främjats på ett engagerat och målmedvetet sätt. Barnvänlig kommun-koordinationsgruppen består av ett brett spektrum av representanter för kommunen, organisationer och förtroendevalda.
- Lovisa har gjort stora framsteg när det gäller kommunikationen om barns rättigheter. Man har arbetat på kommunikationsstrategin och -planen tillsammans med de unga.
- Utmärkt arbete har utförts för att öka barns och ungas delaktighet. Finlands UNICEF vill särskilt lyfta fram inledandet av barnparlamentets verksamhet.
- Lovisa har under verksamhetsplaneringsperioden fattat viktiga beslut som säkerställer en barnvänlig förvaltning. Bland annat har man tagit i bruk ett elektroniskt verktyg för bedömning av konsekvenserna för barn.

Finlands UNICEF uppmanar Lovisa stad att i fortsättningen ägna uppmärksamhet särskilt åt följande frågor:

- Barns och ungas delaktighet förverkligas i hela kommunens verksamhet och olika slags barngrupper beaktas i den.
- Med åtgärderna för utvecklingsarbetet eftersträvas strukturella och permanenta förändringar för de barn och unga som bor i kommunen.
- Bedömningar av konsekvenserna för barn utförs systematiskt, och man säkerställer att personalen har tillräckligt kunskaper för detta. Uppmärksamhet ska också ägnas åt den kontinuerliga undervisningen av förtroendevalda.
- Under den kommande verksamhetsplanperioden lönar det sig att ta hänsyn till de orosmoment som uppdagas i enkäten Hälsa i skolan och annan uppföljningsdata, till exempel barns och ungas erfarenheter av mobbning och ingripande i mobbning.

Småbarnspedagogik

Småbarnspedagogik fick ett gott betyg i den vårdnadshavarenkät som genomfördes 2023. Toppbetyg fick bland annat påståendena "Som vårdnadshavare blir jag bemött med respekt och vänlighet" och "Mitt barn trivs bra inom småbarnspedagogiken". I de öppna svaren berömde vårdnadshavarna bland annat personalens professionalism och tyngdpunkterna inom verksamheten. I fortsättningen kunde barnens möjligheter att påverka planeringen av och innehållet i den småbarnspedagogiska verksamheten ökas ytterligare.

Skolmältider

Kostservicen har samarbetat med den grundläggande utbildningen, och kostservicechefen har besökt alla skolor och diskuterat med elevkårsstyrelserna om skolmältiderna. Interaktionen mellan eleverna i årskurs 1-6 och kostservicen har ökat förståelsen för att skolmältiderna är nödvändiga och för de behov och önskemål som finns gällande skolmältiderna. I fortsättningen kunde barnen inom småbarnspedagogiken tillfrågas om sina önskemål gällande mältiderna inom småbarnspedagogiken. Dessutom kunde den tid som avsätts för skolmältider ökas i enlighet med rekommendationen om skolmältider, så att minimimältidstiden är 30 minuter.

Kulturtjänster

Kulturtjänsterna samarbetade med småbarnspedagogiken och grundskolorna genom att erbjuda Lilla Kulturstigen-material till småbarnspedagogiken, ordna Konsert till varje skola -tillfällen för förskoleelever och elever i årskurs 1-9, erbjuda Kulturstigsverksamhet för grundskoleelever (olika tema för varje årskurs, till exempel dans, film, musik), ordna en konsert för gymnasieutövande och olika teman varje år. Ett orosmoment är att det finns ett mycket större utbud av understöd för kulturverksamhet från andra aktörer för svenska skolor än för finska.

Personalresurser:

- Med pengar från arv till förmån för barn och unga har en idrottsinstruktör anställts på viss tid, från hösten 2024 till sommaren 2027.
- En person har anställts inom projektet för en motionsinriktad livsstil för 2024 och åtminstone till utgången av mars 2025.
- Uppgiften som språk- och kulturlärare inom småbarnspedagogik och den tredje tjänsten som speciallärare inom småbarnspedagogik omvandlades till ordinarie 2024.
- Kulturtjänsterna utökades med ett årsverke när kulturinstruktören inledde sitt arbete hösten 2024.
- Planeraren inom den grundläggande utbildningen inledde sitt arbete hösten 2024.

Projekt:

- Projekt för utveckling av en motionsinriktad livsstil 2024-2025
- Utveckling av en språk- och kulturmedveten pedagogik 2021-2024
- Projekt för främjande av jämställdhet inom småbarnspedagogiken 2023-2024
  - Uppgiften som språk- och kulturlärare inom småbarnspedagogik och den tredje tjänsten som speciallärare inom småbarnspedagogik omvandlades till ordinarie 2024.
- Statens specialunderstöd för anordnande av småbarnspedagogik för barn som kommit från otrygga förhållanden 2022-2023
  - Syftet är att skapa en trygg vardag för barn som flytt undan kriget, att stöda deras uppväxt och utveckling och introducera dem och deras familjer till finska språket, kulturen och lokalsamhället med hjälp av småbarnspedagogiken.
- Småbarnspedagogikens tvåspråkiga projekt Erövra språket 2020-2022
  - Genom projektet utvecklades den språkliga verksamheten och miljön inom småbarnspedagogiken i Lovisa. Syftet med projektet var att stärka läskulturen och läskunnigheten. Intresse och entusiasm för böcker, språk och sagor väcktes genom mångprofessionellt samarbete med biblioteket och kulturtjänsterna.
- Projektet för ungdomsarbete i skolor för elever i årskurs 5-6 2021-2024, ett årsverke
- Jämställdhetsprojektet inom utbildning, fortsatt projekt fram till 12/2027
  - Åndamål: för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för följande åtgärder:
    - anställning av kompanjonlärare
    - uppdelning av grupperna eller delade lektioner
    - anställning av handledare
- Förebyggande av brottslig verksamhet bland unga
  - Åndamål: för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för följande åtgärder: Utveckla och stärka ankarverksamheten eller samarbetet med polisen (till exempel genom att anställa personal till undervisningsväsendet eller en person som utvecklar samarbetet på praktisk nivå) och för kostnader som samarbetet medför
    - Stärka personalens kompetens för att stödja målen med bidraget
    - Småskaliga och nödvändiga materialanskaffningar som stöder målen med bidraget
- SKAPA-projektet 2023-2026
  - Syftet med Lovisas kulturbadsprojekt och Svenska kulturfondens SKAPA-projekt är att stärka barns och ungdomars välbefinnande genom att förbättra tillgången till konstfostran så att så många barn och ungdomar som möjligt kan delta i konstundervisning. Konstundervisning stärker barns och ungas självkänsla, välmående, empati, identitet och kreativitet. Lovisa stads kulturtjänster beviljades 80 000 euro i SKAPA-projektfinansiering från Svenska kulturfonden för 2023 och 270 000 euro för 2024-26.
  - Lovisa kulturbad har lyft fram olika konstarter som en naturlig del av småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. SKAPA-projektet har som mål att skapa långvarigt samarbete och nya strukturer inom konstfostran. Med hjälp av projektet har

man ökat antalet barn och unga inom avgiftsfri konstfostran. Kulturredeln har gjort det möjligt för barn och ungdomar inom den grundläggande utbildningen att delta kostnadsfritt i grundläggande konstundervisning i konstkolor i Lovisa under läsåren 2023-2024 och 2024-2025.

- SKAPA-projektet leds av kulturbadskoordinator och styrgrupp. Kulturföringsverksamheten genomförs i staden genom ett mångsidigt samarbete. I samarbetet deltar daghem, skolor, de konstkolor och konstpedagoger som är verksamma i Lovisa samt kultur- och fritidstjänsterna och ungdomstjänsterna. Med stöd från projektet SKAPA ordnades år 2024 konstbad i olika konstämnen i alla daghem, konstverkstäder i skolor, konstutbildningskvällar för klasslärare och två teaterlägerdagar under höstlovet. Projektet har dessutom möjliggjort inledning av ett SKAPA Show-föreställningsprojekt och ett sommarkonstläger med låg tröskel för 7-12-åringar på Traditionscentrum Kuggom.

Kostnadsfria och förmånliga tjänster:

- Ungdomslokal i Forum, mobil ungdomslokal, klubbar, öppen småbarnspedagogik, grundläggande utbildning.
- Kulturtjänsternas evenemang är i regel kostnadsfria eller förmånliga.
- Med hjälp av SKAPA-projektet har man ökat antalet barn och unga inom avgiftsfri konstfostran. Kulturredeln har gjort det möjligt för barn och ungdomar inom den grundläggande utbildningen att delta kostnadsfritt i grundläggande konstundervisning i konstkolor i Lovisa under läsåren 2023-2024 och 2024-2025.

Främjande av ungdomars och unga vuxnas hälsa och välfärd i den egna verksamheten

Ungdomsfullmäktige och ungdomars avgiftsfria användning av stadens gym

Ungdomsfullmäktige har varit aktiva och bland annat väckt ett initiativ om att stadens gym kunde användas av ungdomar utan avgift. Sedan 2023 har staden överlåtit stadens gym utan avgift till elever i årskurs 8 och 9 och till studerande på andra stadiet. De unga har aktivt använt sig av möjligheten.

Skolmältider

Kostservicen har samarbetat med den grundläggande utbildningen, och kostservicechefen har besökt alla skolor och diskuterat med elevkårsstyrelserna om skolmältiderna. Interaktionen mellan eleverna i årskurs 7-9 och kostservicen har ökat förståelsen för att skolmältiderna är nödvändiga och för de behov och önskemål som finns gällande skolmältiderna. I fortsättningen bör man främja det att eleverna i årskurs 7-9 deltar i skolmältiderna. Dessutom kunde den tid som avsätts för skolmältider ökas i enlighet med rekommendationen om skolmältider, så att minimimältidstiden är 30 minuter.

Ungdomstjänster

Ungdomsarbetet i skolor har varit en välfungerande ny arbetsform, som genomförts i samarbete mellan ungdomstjänsterna och skolorna. Ungdomsarbetets enhetlighet och samarbetet mellan de olika verksamheterna har utvecklats. Navigatorns verksamhet har utvecklats från projekt till ordinarie arbetsform. År 2022 inleddes Huntins vecka, ett dagläger för 13 år fyllda ungdomar där man arbetar, lär sig om att söka jobb och tjänar ett stipendium på hundra euro. Det årliga Picnic on the Beach-evenemanget var först riktat till barnfamiljer och från och med 2023 också till ungdomar. Det mobila ungdomsarbetet körde igång med en lånad bil 2021, och 2022 skaffades en egen bil för ungdomstjänsterna. År 2024 inleddes genom samarbete mellan ungdomstjänsterna och skolorna en temadag för eleverna i årskurs 6, Lovisa Amazing Place, där eleverna får bekanta sig med Lovisa och sin egen högstadielklass. I fortsättningen behövs det resurser för ungdomsarbetet i skolor och ytterligare resurser för det mobila ungdomsarbetet.

Grundläggande utbildning

Trapporna för frånvaro har tagits i aktivare bruk i alla grundskolor. Elevhälsoplanen för den grundläggande utbildningen har ökat välbefinnande som mål. År 2024 låg fokus på antimobbningsverksamhet. Då testade man tjänsten Klassanda MOB, med vilken man anonymt och klassvis kan kartlägga mobbningsituationen med en mobilenkät riktad till elever för att identifiera mobbare och mobbade. Dessutom har man satsat på NPF-verksamhet, och ett NPF-nätverk håller på att byggas upp i Lovisa. I Lovisa satsar man särskilt på emotionella färdigheter genom att utbilda personalen.

Personalresurser:

- Med pengar från arv till förmån för barn och unga har en idrottsinstruktör anställts på viss tid, från hösten 2024 till sommaren 2027.
- En person har anställts inom projektet för en motionsinriktad livsstil för 2024.
- Uppgifterna för tre uppsökande ungdomsarbetare har omvandlats till ordinarie. Det finns behov av en ytterligare resurs inom uppsökande ungdomsarbetet och ett ytterligare årsverke inom ungdomsarbetet i skolor.
- Planeraren inom den grundläggande utbildningen inledde sitt arbete hösten 2024.
- Välfärdshandledare i både finska och svenska skolorna för elever i årskurs 7-9 sedan hösten 2023.
- Gymnasiecoach som arbetar i finska och svenska gymnasiet sedan hösten 2023. Det skulle finnas behov av motsvarande stöd för andra elever på andra stadiet, till exempel en utbildningscoach, som skulle stöda Lovisabor som studerar i yrkesskola och Lovisabor som avbrutit sina studier.

Projekt:

- Stödåtgärder i gymnasierna med anledning av coronaviruspandemin 31.1.2025 (fler vuxna som stöd för att klara vardagen/gymnasiecoach)
För följande åtgärder:

- utveckla den generellt inriktade elevhälsan och det förebyggande arbetet och stöda den psykiska hälsan hos elever och studerande i första hand under skol-/studiedagen (till exempel genom att anställa/anlita personal med särskilt kunnande inom psykisk hälsa och välbefinnande till den generellt inriktade elevhälsan för att stödja lärare och undervisningsgrupper)
- utveckla verksamhetsmodellerna och metoderna inom den generellt inriktade elevhälsan, framför allt genom att utnyttja befintliga goda forskningsbaserade verksamhetsmodeller.
- Jämställdhetsprojektet inom utbildning, fortsatt projekt fram till 12/2027
Ändamål: för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för följande åtgärder:
  - anställning av kompanjonlärare
  - uppdelning av grupperna eller delade lektioner
  - anställning av handledare
- Utveckling av elevhälsan med hjälp av välfärdshandledare (avslutades hösten 8/2024), fortsatt projekt fram till 7/2025
Ändamål:
  - utveckla den generellt inriktade elevhälsan och det förebyggande arbetet och stöda den psykiska hälsan hos elever och studerande i första hand under skol-/studiedagen (till exempel genom att anställa/anlita personal med särskilt kunnande inom psykisk hälsa och välbefinnande till den generellt inriktade elevhälsan för att stödja lärare och undervisningsgrupper)
  - utveckla verksamhetsmodellerna och metoderna inom den generellt inriktade elevhälsan, framför allt genom att utnyttja befintliga goda forskningsbaserade verksamhetsmodeller.
- Förebyggande av brottslig verksamhet bland unga
Ändamål: för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för följande åtgärder: Utveckla och stärka ankarverksamheten eller samarbetet med polisen (till exempel genom att anställa personal till undervisningsväsendet eller en person som utvecklar samarbetet på praktisk nivå) och för kostnader som samarbetet medför
  - Stärka personalens kompetens för att stödja målen med bidraget
  - Småskaliga och nödvändiga materialanskaffningar som stöder målen med bidraget

Kostnadsfria och förmånliga tjänster:

- Grundläggande utbildning och gymnasium.
- Ungdomsverkstad för 18–28-åringar.
- Avgiftsfritt gymkort till stadens gym för elever i årskurs 8 och 9 och för studerande på andra stadiet.
- Stadens idrottslokaler får användas kostnadsfritt för föreningsverksamhet för under 18-åringar.
- Ungdomslokal i Forum, mobil ungdomslokal, klubbar, Navigatorn och uppsökande ungdomsarbete.

Främjande av hälsa och välfärd bland personer i arbetsför ålder i den egna verksamheten

Samarbetet mellan ungdomstjänsterna och arbetsverkstäderna för unga har fungerat väl. Verkstäderna för unga är riktade till 18–28-åringar. Lovisa Camping är den huvudsakliga handledningsomgivningen för ungdomsverkstaden. Navigatorn och uppsökande ungdomsarbete hjälper unga personer med en ålder på under 30 år. På Navigatorn finns det sakkunnigtjänster för ungdomar som i annat fall skulle vara tillgängliga endast i grannkommunen.

Kostnadsfria och förmånliga tjänster:

- Arbetsverkstad för unga för 18–28-åringar
- Rabatter för arbetslösa på medborgarinstitutets kurser. Studiesedelunderstöd för låginkomsttagare för personer utan utbildning efter den grundläggande utbildningen, för över 63-åringar och pensionärer, för personer med invandrarbakgrund och för personer med inlärningssvårigheter.

Främjande av äldre personers hälsa och välfärd i den egna verksamheten

Idrottstjänster och medborgarinstitut

Idrottstjänsterna har ordnat ledda seniorgrupper, gymgrupper och ledd vattenjumba. Dessutom har det ordnats senorgymgrupper för träning på egen hand. Som en ny verksamhet 2023 inleddes en balansgrupp ledd av 2 kamratledare. Medborgarinstitutet har haft kurser riktade särskilt till seniorer, men äldre personer kan också delta i andra kurser. Bland de studerande finns många över 65-åringar - till och med över 80-åringar går på kurser.

Äldrerådet och årsklocka för seniorers välfärd

Äldrerådet har sammanträdat under hela fullmäktigeperioden och allt aktivare sedan 2023. Äldrerådet och pensionärsföreningarna har varit med och planerat och verkställt evenemang till exempel under seniorveckan. Hösten 2024 inleddes ett försök för läsåret 2024–2025 med en gemensam årsklocka för seniorers välfärd i samarbete mellan staden, Lovisa Föreningar rf, Lovisa Klubbhus och Östra Nylands välfärdsområde. Stadens kultur-, idrotts- och bibliotekstjänster samt medborgarinstitutet har varit med i samarbetet.

Kostnadsfria och förmånliga tjänster:

- Avgiftsfria allmänna simturer för 70-åringar och äldre.
- Avgiftsfritt gymkort till stadens gym för 70-åringar och äldre.
- Välfärdsföreläsningar- och evenemang i enlighet med årsklockan för välfärd samt halkskydd för skor för 70-åringar och äldre.
- I Lovisa finns det en förmånlig servicelinje som i första hand är avsedd för äldre personer och som kör olika dagar från olika områden till centrum och hämtar upp passagerare på överenskomna adresser. För resan betalas en avgift enligt busstaxan.

Främjande av alla åldersgrupps hälsa och välfärd i den egna verksamheten

I det regionala samrådet om främjande av hälsa och välfärd mellan Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna i regionen hösten 2024 lyftes särskilt fysisk inaktivitet samt psykiskt välbefinnande fram som regionala fenomen. Här följer en kortfattad definition av frågorna och en beskrivning av hur man kan förebygga fysisk inaktivitet och möjliggöra fysisk aktivitet samt hur man kan stärka psykiskt välbefinnande i stadens egna verksamheter.

Fysisk inaktivitet

UKK-institutets kostnadskalkylator för fysisk inaktivitet och stillasittande och -stående

Fysisk inaktivitet innebär att man utövar rask och ansträngande motion i mindre utsträckning än vad som rekommenderas. Detta, samt alltför mycket stillasittande och -stående, ökar risken för många folksjukdomar, såsom typ 2-diabetes, kranskärslssjukdom och depression på befolkningsnivå. Fysisk inaktivitet ökar bland annat också risken för alzheimer och höft- och handledsfrakturer. De kan försämra den äldre befolkningens funktionsförmåga, vilken är en förutsättning för att man ska klara sig självständigt i vardagen.

UKK-institutet har utformat en forsknings- och utredningsbaserad kalkylator för kostnaderna för folksjukdomar som orsakas av stillasittande och fysisk inaktivitet. Kalkylerna omfattar 20-84-åringar, och kostnaderna har beräknats så att 76 procent rör på sig för lite och 83 procent sitter stilla för mycket. Enligt kostnadskalkylatorn uppgår de totala kostnaderna för fysisk inaktivitet till 4 184 000 euro för Lovisa. Enligt kalkylatorn uppgår kostnaderna för stillasittande till 4 351 000 euro för Lovisa. Kostnadskalkylatorn omfattar inte olika produktivetskostnader som orsakas av fysisk inaktivitet, såsom förlorade inkomstskatter och betalda arbetslöshetsunderstöd. (Källa: [Liikumattomuuden ja paikallaanolon kustannukset - UKK-instituutti](#))

För att förebygga fysisk inaktivitet och främja fysisk aktivitet har staden bland annat upprättat följande program:

- [Lovisa stads motionspolitiska program 2023-2025](#)
Syftet med det idrottspolitiska programmet är att ta hänsyn till de frågor som kommer att påverka idrottstjänsternas verksamhet i framtiden. Programmet är ett verktyg för stadens förvaltningsenheter, personal och alla aktörer som främjar motion och idrott i Lovisa. Att öka betydelsen av fysisk aktivitet är en viktig del av att främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Vid uppdateringen av programmet har vi försökt granska alla delområden inom motion och idrott: ledd idrottsverksamhet, understöd, underhåll och byggande av idrottsanläggningar samt jämlikt utbud på motions- och idrottsverksamhet för kommuninvånarna. Staden har som uppgift att bland annat skapa förutsättningar för idrottsverksamhet, att understöda, stärka, ordna och utveckla tjänsterna samt rapportera om och följa upp dem. Idrottstjänsternas viktigaste uppgift är att erbjuda motions- och idrottsmöjligheter och göra det möjligt för alla kommuninvånare att utöva motion och idrott. Idrottstjänsterna skapar förutsättningar för kommuninvånarnas fysiska aktivitet genom att understöda föreningsverksamhet, tillhandahålla idrotts- och motionsplatser, ordna ledd motionsverksamhet för kommuninvånare som inte är föreningsaktiva, såsom för specialgrupper, samt genom att utveckla hälsofrämjande motionsformer. Det står klart att fysisk aktivitet kommer att bli en allt viktigare faktor för kommunernas livskraft.
- [Utvecklingsprogram för gång och cykling i Lovisa](#)
Programmets vision är att gång och cykling är säkra sätt för att röra sig i vardagen som befrämjar Lovisabornas välmående. Allmänna mål med att främja gång och cykling i Lovisa är att det är tryggt att röra sig, att vardagen har flyt och att invånarna mår bra. I enlighet med målet i programmet för att främja gång och cykling har staden utvecklat trevliga friluftsleder för åretruntbruk.

Det finns ett behov för en ny idrottshall i framtiden, eftersom den nuvarande är gammal och inte längre motsvarar sitt användningsändamål. Det finns också behov för takförsedd konstis.

Psykiskt välbefinnande

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska välfärdsområdet och kommunala myndigheter i samarbete utveckla befolkningens levnadsförhållanden i syfte att stärka de faktorer som skyddar den psykiska hälsan och förebygga uppkomsten av psykiska störningar.

Positiv psykisk hälsa (psykiskt välbefinnande) är en resurs och en väsentlig del av hälsan och välbefinnandet samt funktionsförmågan. Det finns flera begrepp för positiv psykisk hälsa, men gemensamt för dem är att de i olika grad betonar individens psykiska resurser (till exempel förmåga att möta motgångar), möjligheter att påverka sitt eget liv, hoppfullhet och livskompetens, tillfredsställande sociala relationer samt en positiv uppfattning om sig själv och sina utvecklingsmöjligheter (till exempel god självkänsla). Positiv psykisk hälsa har konstaterats ha samband med till exempel bättre fysisk hälsa, bättre livskvalitet, högre skolprestationer och positivt hälsobeteende. (Källa: [Positiv psykisk hälsa - THL](#))

Skyddsfaktorer bygger upp en god psykisk hälsa, medan riskfaktorer försämrar den. Många av skydds- och riskfaktorerna byggs upp genom samspelet mellan samhälle, kultur, livsmiljö och familj. Vissa skydds- och riskfaktorer kan påverkas av individen genom val i vardagen. De flesta skydds- och riskfaktorer är relaterade till olika aspekter av livet. God psykisk hälsa kan stödjas och stärkas utanför den psykiska hälsan, till exempel genom att förbättra livsmiljön, skolvärlden eller det ekonomiska grundskyddet och tjänsterna.

Risk- och skyddsfaktorerna kan indelas i inre och yttre faktorer

Förutom individuella faktorer påverkas den psykiska hälsan av samhälleliga och strukturella faktorer.

Inre skyddsfaktorer

- Stark fysisk hälsa och anlag
- Att man tar om sitt eget välbefinnande
- Val i vardagen som stöder den psykiska hälsan
- Tillräckligt god självkänsla
- Problemlösningsförmåga och färdigheter att hantera konflikter
- Känslö- och interaktionsfärdigheter
- Förmåga att skapa och upprätthålla sociala relationer

- Att ens vardag och mål stämmer överens med ens värderingar

Yttre skyddsfaktorer

- Goda tidiga människorelationer
- Positiva familjerelationer
- Socialt stöd, att bli godkänd i sociala relationer
- Utbildningsmöjligheter
- Arbete eller annan utkomst
- Stöd från arbetsgemenskapen och chefen
- Att bli hörd och ha möjligheter att påverka
- Trygg livsmiljö
- Näraliggande och lättillgängliga hjälpsystem i samhället

Källa: [Mielenterveyden suoja- ja riskitekijät - MIELI ry](#)

Exempel på skyddsfaktorer för psykiskt välbefinnande i stadens tjänster:

- högklassig småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och gymnasieundervisning
- fungerande och mångsidiga ungdomstjänster, kulturtjänster, idrottstjänster, bibliotekstjänster, museum och medborgarinstitut
- respektfullt bemötande och kundservice
- mat och måltider i en trivsamt miljö och stärkande av känslö- och interaktionsfärdigheter inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasiet
- trevliga rekreatiomsområden och -rutter
- samarbete med tredje sektorn.

Centralen för näringsliv och infrastruktur

I det nya bostadsområdet Drottningstranden byggdes 2022-2023 rekreatiomsområden och -leder som är öppna för alla invånare. Dessa omfattar bland annat en skogspark, tillgänglig spång, lekpark och ett offentligt konstverk.

Förebyggande rusmedelsarbete

Under 2023 utsågs kultur- och fritidsnämnden till organ för förebyggande rusmedelsarbete med uppgift att styra och följa upp arbetet. Sedan 2023 har en kontaktperson för förebyggande rusmedelsarbete (otillräcklig resurs på 0,05 årsverken) samt en aktiv sektorsövergripande arbetsgrupp som verkställer förebyggande rusmedelsarbete varit verksamma. Information om användning av berusningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt penningspel har erbjudits regelbundet, till exempel EHYT rf:s lektioner i rusmedelsfostran för elever i årskurs 5 och 7 samt under 2023 och 2024 ordnades genom mångprofessionellt samarbete och samarbete med organisationer och andra aktörer verksamhet för ungdomar och vårdnadshavare under den nationella veckan för förebyggande rusmedelsarbete. Stadens tjänster har varit effektiva när det gäller tidig identifiering och att föra på tal. Viktiga yrkessektorer har regelbundet tillhandahållits fortbildning och annat stöd i innehållet i och metoderna för det förebyggande rusmedelsarbetet för att stärka kompetensen.

Två socionomstudenter från yrkeshögskolan Laurea sammanställde under 2024 för sitt lärdomsprov ett förslag till årsklocka för det förebyggande rusmedelsarbetet för vuxna i Lovisa. Invandrarservicen har under hela fullmäktigeperioden informerat invandrare om vilken inverkan riskfylld användning av berusningsmedel kan ha på beslut om uppehållstillstånd. Förebyggande rusmedelsarbete genomförs som en del av den grundläggande uppgiften inom verkstadsverksamheten för unga.

Rådet för personer med funktionsnedsättning och tillgänglighet

Rådet för personer med funktionsnedsättning sammanträdde regelbundet 2023 och 2024. Rådet har i enlighet med sin verksamhetsstadga sammankallat de organisationer för personer med funktionsnedsättning som är verksamma i området. Rådet för personer med funktionsnedsättning har deltagit i de observerande tillgänglighetskartläggningsvandringar som staden ordnat i Drottningstranden och centrum samt gjort tillgänglighetskartläggningar i skolor och gymnasier. Rådet underströk att särskilt ingången till och omgivningen vid biblioteket och tjänsterna för den äldre befolkningen bör vara tillgängliga. Dessutom hördes rådet 2024 gällande förbättrandet av tillgängligheten för ingången till medborgarinstitutet.

Utgångspunkten vid planeringen av trafikled och stadens servicebyggnader är att göra dem tillgängliga. Tillgängligheten förbättras i den mån det är möjligt i samband med grundläggande renovering, såsom vid den grundläggande renoveringen av Generalshagens skola, vilken inleddes 2024. Inför framtiden skulle det vara bra att utreda hur ungdomslokalens och Lovisa museums tillgänglighet kunde förbättras.

Invandrarservice

År 2023 inleddes integrationsutbildningar på finska i Lovisa, medan integrationsutbildningarna på svenska fortsätter i Borgå. I samband med integrationsutbildningen 2024 utbildade staden frivilliga promenadkompisar, som varje vecka rör på sig utomhus med boende på servicehus. Andelen personer med ett främmande språk som modersmål i befolkningen har ökat, och i framtiden är det viktigt att ta hänsyn till personer med ett främmande språk som modersmål i all kommunikation, till exempel i evenemangskalendrarna, på webbsidorna, i reklam och sociala medier. Utöver kommunikationen på finska och svenska bör kommunikation och översättningstjänster tillhandahållas på engelska och även för större språkgrupper. I fortsättningen kunde invandrarservicen och kulturtjänsterna samarbeta i att genomföra verksamhet för personer med ett främmande språk som modersmål och invandrare, med beaktande av deras önskemål.

Förhandsbedömning av konsekvenser av beslut

Under 2024 togs ett elektroniskt verktyg i bruk (i tjänsten hyvinvointikertomus.fi) för förhandsbedömning av konsekvenserna av beslut. Med det elektroniska verktyget utfördes en barnkonsekvensanalys om Isnäs skolcentrum. I fortsättningen bör förhandsbedömning av konsekvenser utföras allt aktivare i beredningen av beslutsfattandet.

Personalresurser:

- Vårdförskordinatorn inledde sitt arbete våren 2023.
- Vårdförskplanerarresursen avslutades våren 2024.
- Integrationshandledare från 2023 till utgången av juni 2025.

Projekt:

- Inom projektet Biblioteket NU!, som involverade kommuninvånarna, genomfördes en omfattande kartläggning av kommuninvånarnas synpunkter och önskemål gällande ett eventuellt nytt huvudbibliotek. Kartläggningen avslöjade kommuninvånarnas önskemål och behov av ett nytt huvudbibliotek, en mötesplats, kulturlokaler samt avgiftsfria arbets- och möteslokaler. I kartläggningen deltog cirka 500 personer.
- Kultur i byn, ett regionalt projekt som inleddes 2020, fortsatte till utgången av 2021.
- En projektansökan för 31.1.2025 håller på att förberedas angående främjande av integration på svenska.

Kostnadsfria och förmånliga tjänster:

- Kostnadsfria bibliotekstjänster i vilka ingår bland annat utlåning av motionsredskap.
- Avgiftsfri simtur för kvinnor med invandrarbakgrund
- Fritt inträde för alla till Lovisa museum på tisdagar
- Grupper som medborgarinstitutet ordnar för särskilda grupper och personer som löper risk för utslagning är Finnish for beginners, en gratis kurs i grunderna i finska som varit väldigt populär, och Taidepiiri, en gratis bildkonstcirkel för dagverksamhetsklinter.

Främjande av hälsa och välfärd i samarbete med Östra Nylands välfärdsområde från och med 2023

- År 2023 startades en regional elevhälsogrupp i enlighet med avtalet om strategiskt samarbete mellan välfärdsområdet och de kommuner som välfärdsområdet omfattar.
- År 2024 startades följande arbetsgrupper och nätverk på operativ nivå i enlighet med avtalet om strategiskt samarbete mellan välfärdsområdet och de kommuner som välfärdsområdet omfattar:
  - Ett regionalt nätverk för förebyggande missbruksarbete
  - Ett regionalt välfärdsförskordinatornätverk
  - Ett sysselsättnings- och integrationsnätverk för Borgå sysselsättningsområde
- Från och med hösten är välfärdsområdet representerat i den kommunspecifika välfärdsgruppen för barn och unga (den multiprofessionella service- och styrgruppen för unga) i enlighet med avtalet om strategiskt samarbete mellan välfärdsområdet och de kommuner som välfärdsområdet omfattar.
- Ungdomstjänsterna har haft ett aktivt samarbete med socialarbetet och rusmedels- och mentalvårdsarbetet under hela fullmäktigeperioden, och samarbetet fortsatte utan avbrott när tjänsterna överfördes till välfärdsområdet 2023.
- Småbarnspedagogiken har haft ett gott samarbete med familjesocialarbetets familjearbete för tidigt stöd under hela fullmäktigeperioden, och samarbetet fortsatte utan avbrott när tjänsterna överfördes till välfärdsområdet 2023.
- Välfärdsområdet har sammankallat en arbetsgrupp för planerna för läkemedelsbehandling inom småbarnspedagogiken, där välfärdsområdet och småbarnspedagogiken samt den grundläggande utbildningen i alla kommuner finns representerad. Arbetsgruppen inledde sin verksamhet hösten 2024.
- Välfärdsområdet har i samarbete med Borgå sysselsättningsområde och Kervo och Sibbo sysselsättningsområde utarbetat en handbok för kontaktytsarbetet inom sysselsättning och integration. Handboken synliggör det arbete som Östra Nylands välfärdsområde, Borgå sysselsättningsområde och Kervo och Sibbo sysselsättningsområde bedriver som kontaktytsarbete inom sysselsättning och integration. I handboken har man beaktat de nationella rekommendationerna om skapande av kontaktytor (FM).
- Det har varit samarbete varje vecka med stadens invandrarservice och välfärdsrådets socialtjänster för integration.
- I fråga om förebyggande rusmedelsarbete genomfördes 2024 en enkät om missbrukssituationen för fullvuxna invånare i samarbete med Östra Nylands välfärdsområde och de övriga kommunerna i regionen. Dessutom deltog Lovisa i A-klinikstiftelsens regionala enkät för yrkesutbildade personer inom välfärdsområdet och kommunerna om behovet att utveckla kompetensen och samarbetet inom rusmedels- och mentalvårdsarbetet i östra Nyland. Enkäten genomfördes i samarbete med aktörer inom Östra Nylands välfärdsområde.
- Välfärdsområdet bjöd in Lovisa stad till kommunspecifikt samråd om arbetet för att främja hälsa och välfärd i maj 2024. Ett regionalt samråd om arbetet för att främja hälsa och välfärd ordnades i oktober 2024. Där lyftes fysisk inaktivitet samt psykiskt välbefinnande fram som regionala fenomen inom hälsa och välfärd.

Samarbetet för att främja hälsa och välfärd behöver utvecklas mellan välfärdsområdet och kommunledningen samt de förtroendevalda i områdets kommuner.

Främjande av hälsa och välfärd i samarbete med föreningar och församlingar

Det totala beloppet för understöden till föreningar höjdes genom indexjustering i slutet av fullmäktigeperioden. Kulturaktörer har årligen tilldelats understöd på våren och hösten. Idrotts- och ungdomsföreningar har årligen tilldelats understöd på våren. Miljöunderstöd har utdelats årligen.

Pensionärsföreningar har varit representerade i äldrerådet och organisationer för personer med funktionsnedsättning i rådet för personer med funktionsnedsättning. Under läsåret 2024–2025 genomförs ett försök med årsklocka för seniorers välfärd i samarbete med Kompanjonkapshuset Hörnan, Kompanjonkapshuset Medvind vid Östra Nylands välfärdsområde, Lovisa Klubbhus och Lovisa Föreningar rf. I fortsättningen måste

säkerställas att årsklockan kan fortsätta verkställas.

Uppsökande ungdomsarbetet och Navigatorn inledde ett samarbete med Lovisa Klubbhus 2021. Representanter för Lovisanejdens kyrkliga samfällighet har varit med i det sektorsövergripande styrnings- och servicenätverket för unga, och sedan 2024 i nätverkets beredningsgrupp och i beredningen och genomförandet av tillställningar till förmån för unga. Ungdomstjänsterna och församlingarna hade gemensam jour i samband med skolornas avslutningsfest. Ungdomstjänsterna har bedrivit mobilt ungdomsarbete i samarbete med församlingarna.

Lovisa Föreningar rf och Lovisanejdens kyrkliga samfällighet har representanter i stadens arbetsgrupp för främjande av hälsa och välfärd.

Småbarnspedagogiken samarbetar med aktiva föräldraföreningar. På kommunal nivå kunde man i fortsättningen utveckla samarbetet med vårdnadshavare, familjer och föräldraföreningar inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasierna.

Främjande av hälsa och välfärd i samarbete med andra aktörer

Styrgruppen för elevhälsan i Lovisa och Lapträsk har varit verksam under hela fullmäktigeperioden. Lovisas och Lapträsk gemensamma multiprofessionella service- och styrgrupp för unga var verksam till 31.12.2024. Nätverket har också haft representanter för polisen och arbets- och näringsstjänsterna. Sedan början av 2024 har Lovisa och Lapträsk samarbetat i nätverkets beredningsgrupp och i beredningen och genomförandet av tillställningar till förmån för unga. Ungdomstjänsterna deltar i polisens Ankarverksamhet. Ungdomstjänsterna samarbetar med yrkesläroanstalter, civiltjänstcentralen och beväringstjänsten. Företag har understött ungdomstjänsternas verksamhet; ungdomstjänsterna samarbetade med företag bland annat under Huntins vecka.

Arbets- och näringsbyråerna stängdes 31.12.2024 och arbets- och näringsstjänsternas uppgifter överfördes från och med 1.1.2025 till Borgå sysselsättningsområde, som omfattar Lovisa stad. Ansvarskommunen inom Borgå sysselsättningsområde är Borgå stad. Sysselsättningsområdet har en egen nämnd (i Borgå). Staden deltar i regionala arbetsgrupper och utvecklingsarbetsgrupper. Dessutom finns staden representerad i ledningsgruppen för den sysselsättningsfrämjande sektorsövergripande samarbetsmodellen (TYM).

Projekt:

- Lovisa och Lapträsk har i samarbete fungerat som fadderkommuner i Kommunförbundets projekt Paragraf nio 2023–2025.
  - Inom projektet Paragraf nio förstärks verksamheten i kommunernas sektorsövergripande styrnings- och servicenätverk i enlighet med 9 § i ungdomslagen, och genomförandet av nätverkens uppgifter säkerställs i en tid då de samhälleliga strukturerna förändras.

DEL III BEHANDLING I ORGAN

Styrgruppen för främjandet av hälsa och välfärd begärde utlåtande från följande påverkansorgan om välfärdsberättelsen för Lovisa stad 2021–2025 före utgången av februari 2025:

- äldrerådet
- rådet för personer med funktionsnedsättning
- ungdomsfullmäktige
- barnparlamentet.

Barnparlamentets utlåtande

Barnvänlig kommun -erkännande kunde årligen firas i skolorna den 24.9 med festmat och efterrätt. I skolorna arrangeras kivoga evenemang gällande barnets rättigheter. Barnparlamentet är jättebra. I skolorna finns aktiva elevråd. Eleverna i Tessjö skola skulle vilja gå i förskola i Tessjö. Det skulle kunna skaffas trambilar till trafikparken som förverkligades med deltagande budgetering. Trafikparken kunde ha kombinerats med nya bostadsområde på Drottningstranden. Det önskas flera gungor och lekredskap till lekparken vid Drottningstranden. Det önskas lekstuga och rutschbana till lekparken i Isnäs. Det önskas ett konstmuseum för barn till Isnäs. Det önskas en bättre butik och Abinas godisbil till Tessjö.

Enkäten om skolmaten var inte så lyckad eftersom bara en del av eleverna äter av den vegetariska maten och enkäten gick inte igenom om man inte valde 5 olika maträtter. Det önskas sushi och pizza samt pyttipanna och de goda köttbullarna tillbaka till skolmaten. Sopporna gillas inte så mycket. Kunde vara mera tid för att äta. Det borde serveras mellanmål i alla skolor. Som mellanmål kunde det serveras smörgås, frukt, yoghurt, mellanmål och smoothie.

Sakerna är huvudsakligen bra i skolorna. Reglerna är bra. Det önskas mera motion och idrott i skolorna. Staden skulle kunna ordna flera simturer och utfärder till simhallen årligen. Till rasterna önskas mera redskap, verksamhet och sysselsättning. Det borde finnas långa motionsraster i alla skolor. Under långa motionsraster kunde man ha gemensamma lekar och ledd verksamhet, aktivitetsbana, hinder- och kapphästbana, korgboll, fotboll, innebandy, nata, simning, cykling och löpning. Bättre fotbollsplan önskas till skolgården vid Forsby skolcentrum. Klubbarna är bra. Det önskas matlagningsklubb, slöjdklubb och idrottsklubb. Det att bokbussen gick sönder är ett stort minus. Bokbussen önskas speciellt till Forsby och Isnäs. En bra sak är närbiblioteken i Tessjö och Liljendal. Dessa används flitigt av skolorna i näromgivningen.

Barnparlamentet 28.2.2025

Ungdomsfullmäktiges utlåtande

I diskussionen kom bland annat skärmtid, framförallt användningen av telefonen som en möjlig orsak till de ungas, speciellt högstadieelevers bristande motivation för motion och idrott. Det att gymnastik inte känns så angenämt i skolan och därmed är ett mindre populärt frivilligt alternativ kan även bero på brist på tidigare idrottshobbyn.

Man diskuterade även de ungas delaktighet och övrig statistik angående det psykiska välbefinnandet. Vi kom inte fram till några desto större lösningar eller observationer utan vi konstaterade att pojkar och flickor kan ha olika uppfattningar om till exempel vem som på riktigt är vänner och hur mycket man funderar på sin egen hälsa.

Angående den höga risken för unga män att marginaliseras gjorde vi den observationen att en stor andel av de möjliga studerande, beväringar och de arbetande unga männen möjligen kommer att flytta bort från Lovisa för ett jobb eller en studieplats. Nästan en fjärdedel är trots allt ett högt antal och man bör fästa märke till detta. Alltså de som riskerar att marginaliseras kan med högre sannolikhet bli kvar i Lovisa än flytta bort.

Lovisas ungdomsfullmäktige 20.2.2025

Utlåtande av rådet för personer med funktionsnedsättning

Rådet för personer med funktionsnedsättning är nöjd med de presenterade uppgifterna och att tillgängligheten har beaktats i välfärdsberättelsen. Rådet lade inte märke till några brister.

Rådet för personer med funktionsnedsättning 25.2.2025

Äldrerådets utlåtande

Välfärdsberättelsen för 2021–2025 är en tillräckligt omfattande beskrivning av invånarnas välfärd i nuläget och dess utveckling samt åtgärder som staden har gjort för att befrämja hälsa och välfärd. Äldrerådet lyfter speciellt fram det att Lovisa stad ska främja goda verksamhetsförutsättningar och påverkningsmöjligheter för de organisationer som utför hälso- och välfärdsfrämjande arbete.

Enligt befolkningsprognosen kommer särskilt andelen personer i åldern 65–74 år att öka fram till 2030 i Lovisa. Äldrerådet poängterar att speciellt pensionärsföreningar och övriga föreningar som befrämjar de äldres hälsa och välfärd bör stödas ännu mera. Det är viktigt att det möjliggörs möten och aktiviteter med låg tröskel för äldre som närservice.

Äldrerådet 28.2.2025

4 Upprättare av välfärdsberättelsen

Lovisa stads arbetsgrupp för främjande av hälsa och välfärd har utarbetat välfärdsberättelsen. Välfärdsberättelsen har utarbetats i ett sektorsövergripande samarbete med flera aktörer, och sakkunnig- och erfarenhetskunskap har utnyttjats.

Arbetsgruppens sammansättning:

Från centralen för bildning och välfärd

- välfärdskoordinatör
- chefen för kultur- och fritidsväsendet
- chefen för småbarnspedagogik
- utbildningschefen
- kostservicechefen
- invandrarkoordinator

Från centralen för näringsliv- och infrastruktur

- sysselsättningskoordinator
- miljövårdsinspektör
- landsbygdschefen

Från stadskanslicentralen

- kommunikationsplaneraren

Tredje sektorn

- En representant för Lovisa Föreningar rf
- En representant för Lovisanejdens kyrkliga samfällighet

5 Organens godkännande av planen